

Zahteve slovenskih šolnikov obrazložene ministru Guiu

Kot je bilo že objavljeno, je 19. aprila sprejel v Rimu zastopniki Sindikata slovenske šole prosvetni minister Guiu.

V daljšem razgovoru so zastopniki sindikata tajnik prof. F. Škerl, ref. za srednje šole prof. M. Bajc in ref. za osnovne šole uč. Evgen Dobrila seznanili ministra in njegove sodelavce o mnogih še neresenih problemih, ki tarejo slovenske šolnike in šole.

Obravnavali so naslednje:
a) Obupen položaj, v katerem se po 20 letih službe nahaja večina profesorjev na slovenskih srednjih šolah. Ti profesorji so že dolga leta poučevali kot poverjeni in poučujejo sedaj le kot navadni letni supleniti.

b) Nekateri profesorji so bili črtani iz prednostnih listov iz političnih razlogov vse do šolskega leta 1953-54.

ZVU je namreč dostavljala šolskemu skrbništvu sezname šolnikov, ki so smeli poučevati. Tako niso bili ti šolniki deležni olajšav, katerih so se lahko poslužili kolegi na italijanskih šolah.

c) Ker niso bile razpisane habilitacije za slovenske srednje šole, so ti šolniki v nevarnosti, da po dolgoletnem službovanju izgubijo celo službo. Zastopniki sindikata so utemeljili ta izvajanja z naslednjimi zakonskimi predpisi:

1. čl. 4-c Londonškega sporazuma določa:

šolniki, ki je njihov govor in jezik slovenski, pa so bili omejenega dne (5. oktobra 1954) zaposleni kot učne moči v šolstvu področja pod italijansko upravo, ne bodo odpušeni iz razloga, ker nimajo potrebne diplome o usposobljenosti. Ta zredna odredba se ne bo uporabljala kot precedens za druge primere, razen za zgoraj omenjene kategorije. Jugoslovanske in italijanske oblasti v okviru svojih obstoječih zakonov bodo sprejele vse razumne ukrepe, zato da se omenjenim šolnikom omogoči, da pridobijo v smislu člena 2/d kvalifikacijo za isti status kot stalni člani učnega osebja.

2. Zakon z dne 6. 3. 1958 št. 182 v prvem členu določa: dokler ne bodo razpisane habilitacije po zak. z dne 15. 12. 1955 št. 1440, ostanejo »poverjeni«, čeprav brez habilitacije, profesorji, ki so bili v službi vsaj dve šolski leti od 1954-55 dalje in ki so sprejeli oceno vsaj »dobro«.

3. Podtajnik prosvetnega ministrstva Scaglia je v imenu glavnega tajništva republike s pismom z dne 19. maja 1958 št. 1999-63 — 11 sporočil sledeče: V pričakovanju dokončne ureditve službenega položaja slovenskih šolnikov, do katerega imajo pravico, ostanejo le-ti poverjeni z vsemi pravicami.

4. Podtajnik prosvetnega ministrstva Elkan je leta 1961 sindikalnemu zastopstvu zagotovil potrebno habilitacijo za tiste šolnike, ki so poučevali vsaj pet let.

Na podlagi gornjih utemeljitev so sindikalisti zahtevali:

a) Takojšnjo ministrsko okrožnico šolskemu skrbništvu, naj pri namestitvah profesorjev upošteva najprej službena leta in daje prednost profesorjem, ki so bili v službi 5. oktobra 1954.

b) Takojšnjo objavo ministrske uredbe, ki določa organik za posamezne srednje šole (učnega, upravnega in strežnega osebja).

c) Takojšnjo možnost profesorjem, ki so bili v službi 5. oktobra 1954, do posebne habilitacije (s kolokvijskim izpitom), če nimajo še habilitacije iz slovensčine, ki jo priznava za veljavna ministrska uredba z dne 16. avgusta 1966.

d) Takojšnjo raztegnitev na slovenske šole prve in druge stopnje zakona »Bellisario« z dne 25. 7. 1966 št. 603. Tega zakona bi se lahko predvsem poslužili profesorji, ki so bili v službi 5. 10. 1954.

e) Takojšen razpis posebnih habilitacij, ki jih predvideva zakon »Bellisario«.

f) Priznajo naj se tudi slovenskim šolnikom vse olajšave, ki jih določajo razni zakoni.

g) Ponovno razpis zakonskih predpisov, ki določajo posebne olajšave bivšim borec, vojnim sirotam in drugim kategorijam.

h) Rekonstrukcija kariere učiteljev in profesorjev, kot so jo že pred leti dosegli kolegi na italijanskih šolah.

i) Uzakonitev 5 didaktičnih ravnanstev, 1 šolskega nadzornišтва za osnovne šole na Tržaškem.

Vključitev v organik šolskega skrbništva mesto slovenskega funkcionarja — vice predvodiča — ki ima pristojnosti za šole vseh vrst in stopenj s slovenskim učnim jezikom v Italiji.

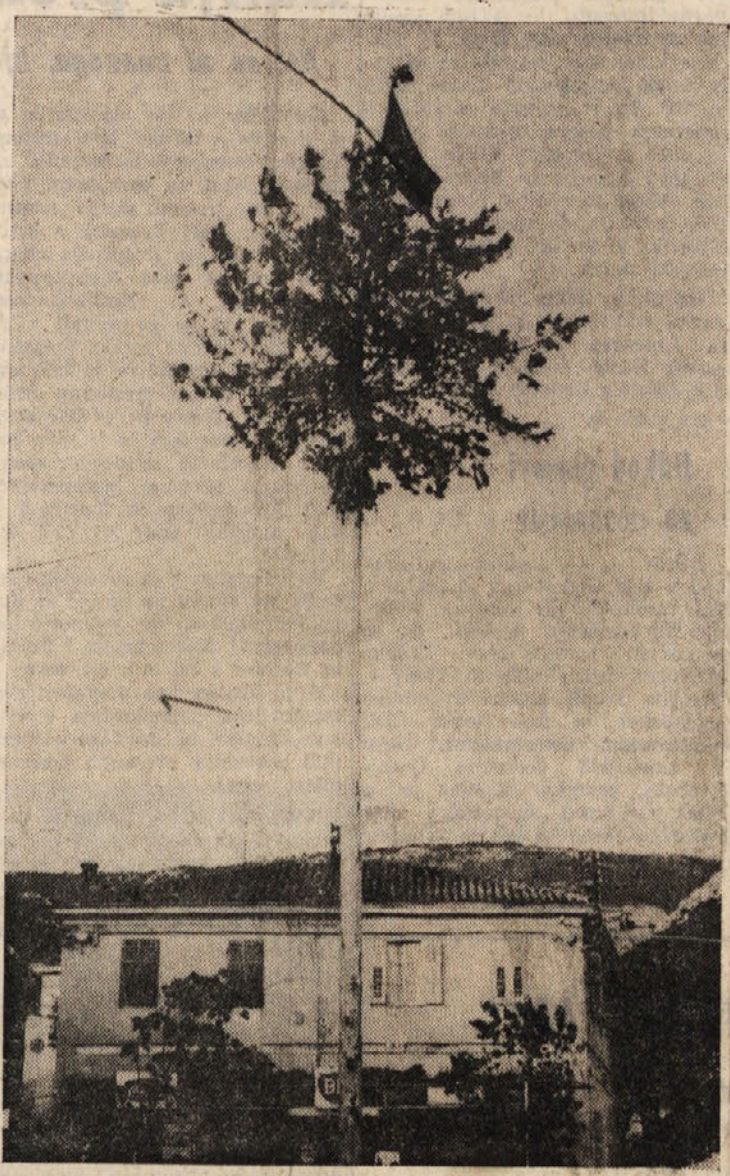
Razpis natečajev za ravnatelje srednjih šol.

Poleg zgolj sindikalnih zahtev so sindikalisti prikazali še pe-rece pomanjkanje učbenikov na slovenskih šolah in predlagali razpis natečajev za sestavo izvirnih učbenikov.

Zahtevali so tudi takojšnjo ustanovitev strokovnih zavodov. Minister je vzel na znanje prikazane probleme ter naročil svojemu šefu kabineta prof. Accardu, naj takoj uredi sledeče:

a) Naroči šolskemu skrbništvu prednostno upoštevanje službenih let pri namestitvah in ponovno priznanje kvalifikacije »poverjenih« profesorjev, ki imajo do tega pravico.

b) Pospeši izdajo ministrskih uredb za določitev organikov posameznih srednjih šol in za razpis posebnih habilitacij za poučevanje na slovenskih srednjih šolah.

V Boljuncu in Dolini praznujejo kakor vsako leto tudi letos običajno majnico. Na trgu sredi vasi so postavili visok mlaj; v Boljuncu že dan pred prvim majem, v Dolini pa sinoči. V Dolini bo danes in jutri koncert s plesom in odprta bo tudi razstava najboljših domačih vin. Mlaj bodo spuščali v torek ob 17. uri, v Boljuncu pa danes ob 13. uri. V primeru slabega vremena bo prireditev v Dolini v nedeljo, 12. maja in ponedeljek, 13. maja

PO SPORAZUMU O PARIZU KOT SEDEŽU PRVIH STIKOV

Komentarji odražajo splošno olajšanje na svetu ugotavljajo pa, da bodo pogajanja dolga in težavna

Včeraj dva sestanka ameriških in vietnamskih diplomatov v laški prestolnici
Hudi boji v Južnem Vietnamu in močno ameriško bombardiranje

VIENTIANE, 4. — V laški prestolnici sta bila davi dva sestanka med ameriškim in severovietnamskim diplomati. Prvi sestanki, ki je trajal osem minut, je bil na ameriškem poslaštvu, kamor je prvi tajnik severovietnamskega poslaštva prišel, da prejme uradno sporočilo, s katerim je predsednik Johnson sprejel Pariz kot sedež pripravljanih pogajanj. Namen drugega sestanka ni znan.

Hanojski tisk piše, da stališče Severnega Vietnamu se ni spremenilo. Severni Vietnam bo vztrajal na štirih točkah, ki jih je 8. aprila 1965 določil predsednik vlade Pan Van Dong, ter pri političnem programu narodnoosvobodilne fronte. Štiri točke določajo: 1. Umik ameriških čet iz Južnega Vietnamu. 2. Severni in Južni Vietnam ne smeata sodelovati v nobenem vojaškem zavezništvu. 3. Vietnamsko vprašanje se mora urediti na podlagi programa o svobodni fronti. Vietnam naj se združi na mirnem način in brez vmešavanja od zunaj.

V Washingtonu je predsednik Johnson izjavil sinoči, da je treba pričakovati težavne dneve, te dne in meseca. Dojaj je, da se bo še dalje trudil, da doseže mir. V poučenih krogih se je zvedelo, da bo Averella Harrimana, ki bo vodil pogajanja s severnim Vietnamom, spremljala v Parizu majhna delegacija izvedencev, v kateri bosta tudi bivši podtajnik za obrambo Cyrus Vance in en vojaški svetovalec.

V Saigonu so javili, da bo južnovietnamski poslanik v Washingtonu Bui Diem vodil delegacijo za povezavo pri ameriški delegaciji v Parizu. Vse države, ki sodelujejo z ZDA v vojni v Vietnamu (Tajska, Nova Zelandija, Filipini, Avstralija in Južna Koreja), bodo imele v Parizu svojo opodostanost za povezavo.

«New York Times» piše v svojem komentarju o izbiri Pariza, da gre za »očigledno izbiro za obe strani. Izredno pomembno je dejstvo, dodaja list, da je Hanoi napravil gesto, da razširi področje razgovorov. Severni Vietnamci so dali »azumeti, da bodo po diskusiji o brezpozgojni ustavitvi bombardiranja pripravljali »govorili o drugih vprašanjih, ki zanimajo Penh in Varšavo, pri čemer je pozabil, da je bil izrekel pripravljenost sestati se s severnimi Vietnamci kjerkoli in kadarkoli.

List piše zatem, da v polni volilni kampanji v svetu poslovnih ljudi, ki se mu mudi doseči konec vojne, ter spričo na splošno sovražnega svetovnega mnenja, ne bodo ameriški predstavniki na pogajanjih v lahkem položaju. Na koncu pravi list, da bodo pogajanja nedvomno dolga, težavna in razgibana, toda tudi se, da so končno odprla proces, ki ga bo težko prekiniti.

Londonški »Financial Times« piše, da je dolga diskusija o izbiri sedeža za pogajanja pokazala, kako na razen sta obe strani. Sedaj, ko sta izbrali Pariz, bo morda prevladalo bolj optimistično stališče, toda nastalo bi lahko razočaranje, če bi javnost pričakovala preveč in prehitro. Hanoi bo zahteval konec bombardiranja in predvidel konec dolga pogajanja. Številne novice bodo vplivale na mednarodno finančno trge, vplivalo bodo optimistično na položaj dolarja in na tečajne delnice.

«Daily Telegraph» piše, da bodo pogajanja razgibana. Nadaljevali se bodo boji, da se dosežejo boljše položaji in prednost. Tudi borba za ameriško prednostno mesto »bo imela svoj vpliv. «Guardian» piše, da je bil prvi boljši korak na poti premirja storjen. Obe vladi sta požrli del svojega ponosa in pokazali dobro voljo. Ko bo šlo za bistvo, pa bodo pogajanja težavna. Stališče ZDA in Hanoi je o bombardiranju je treba usklajati, toda hanojski predlogi dajejo možnost uskladitve. Drugi znak dobre volje, je po mnenju »Guardiana« dejstvo, da, čeprav so vedeli, da je Pariz najbližji sedež, ga prej nihče ni omenil. Sedaj so jasni znaki, da hočeta obe strani govoriti. Ven dar pa je naloga zelo težavna in splošne volitve v Vietnamu niso verjetne. Prva naloga je, napraviti konec vojne med ZDA in Severnim Vietnamom in zatem, kar bo še težje, napraviti konec vojne in v Južnem Vietnamu.

Tudi v Tokiu so sporočili o končni izbiri Pariza sprejeli z velikim olajšanjem, kajti v japonski prestolnici se je že začel širiti veliki pesimizem glede možnosti začetka pogajanj. Vendar pa si v pristojnih krogih ne prikrivajo velikih težav, ki bodo na stale pri pogajanjih, ter izražajo željo, naj bi se obe strani v največji meri trudili, da premagata težave in nadaljujeta pogajanja za konec vojne in za obnovo miru v vsem Vietnamu.

Golistični »Paris-Jour« ugotavlja, da, če ne bo nobena velika ovira ustavlja pogajanj, bi ta lahko šla dlje od Vietnamu. »Iz-bira Pariza na sredi poti med Washingtonom in Moskvo, pripominja list, bi se lahko pokazala še bolj simbolična. Dejstvo, da bo ameriški poslanik v Moskvi Thompson ob strani Harrimana, je namreč značilno za možnost pomirjenja, ki nastaja med dvema velikima državama s koncem vietnamske vojne.

Komunistično glasilo »Humanite« piše, da možnost začetka mirnih pogajanj lahko samo razveseli tiste, ki jim je pri srci pravična stvar vietnamskega ljudstva, toda gre šele za prvi korak. Čeprav se mir kaže sedaj kot pričakovanje, ni niti zdaleč še gotov. Za sedaj smo šele pred začetkom pripravljanih stikov in ne pred praviimi pogajanjimi. Naj bodo ovire kakršne koli, je eno gotovo: Vietnamci so pokazali, da jih ne more nobena sila na svetu spraviti na kolena. Prej ali slej se bo moral napadalec umakniti iz Vietnamu in pustiti vietnamskemu ljudstvu, da samo odloča o sebi in o svoji usodi.

«Le Monde» piše v svojem vodniku: »Iz-bira Pariza je nedvomno uspeh za francosko vlado. Je tudi uspeh za U Tanta, ki je prvi imenoval Pariz in ni štedil z naporom, da bi ga izbrali. Je tudi uspeh za Johnsona, kolikor je trmasto zavračal Pnom Penh in Varšavo, pri čemer je pozabil, da je bil izrekel pripravljenost sestati se s severnimi Vietnamci kjerkoli in kadarkoli.

List piše zatem, da v polni volilni kampanji v svetu poslovnih ljudi, ki se mu mudi doseči konec vojne, ter spričo na splošno sovražnega svetovnega mnenja, ne bodo ameriški predstavniki na pogajanjih v lahkem položaju. Na koncu pravi list, da bodo pogajanja nedvomno dolga, težavna in razgibana, toda tudi se, da so končno odprla proces, ki ga bo težko prekiniti.

Londonški »Financial Times« piše, da je dolga diskusija o izbiri sedeža za pogajanja pokazala, kako na razen sta obe strani. Sedaj, ko sta izbrali Pariz, bo morda prevladalo bolj optimistično stališče, toda nastalo bi lahko razočaranje, če bi javnost pričakovala preveč in prehitro. Hanoi bo zahteval konec bombardiranja in predvidel konec dolga pogajanja. Številne novice bodo vplivale na mednarodno finančno trge, vplivalo bodo optimistično na položaj dolarja in na tečajne delnice.

«Daily Telegraph» piše, da bodo pogajanja razgibana. Nadaljevali se bodo boji, da se dosežejo boljše položaji in prednost. Tudi borba za ameriško prednostno mesto »bo imela svoj vpliv. «Guardian» piše, da je bil prvi boljši korak na poti premirja storjen. Obe vladi sta požrli del svojega ponosa in pokazali dobro voljo. Ko bo šlo za bistvo, pa bodo pogajanja težavna. Stališče ZDA in Hanoi je o bombardiranju je treba usklajati, toda hanojski predlogi dajejo možnost uskladitve. Drugi znak dobre volje, je po mnenju »Guardiana« dejstvo, da, čeprav so vedeli, da je Pariz najbližji sedež, ga prej nihče ni omenil. Sedaj so jasni znaki, da hočeta obe strani govoriti. Ven dar pa je naloga zelo težavna in splošne volitve v Vietnamu niso verjetne. Prva naloga je, napraviti konec vojne med ZDA in Severnim Vietnamom in zatem, kar bo še težje, napraviti konec vojne in v Južnem Vietnamu.

Objavljen odgovor CK ZKJ v zvezi s sestankom v Budimpešti

Niso še ustvarjeni pogoji ki bi omogočili udeležbo

Vecina partij ni imela za potrebno, da se omeji odškodljive izjave iz leta 1960, ki napada Jugoslavijo in ZKJ

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 4. — Zveza komunistov Jugoslavije je ocenila, da niso ustvarjeni pogoji, ki bi omogočili udeležbo njenih zastopnikov na posvetovalnem sestanku komunističnih partij in v pripravah tega sestanka. To se ugotavlja danes v objavljenem odgovoru CK ZKJ centralnemu komiteju madžarske socialistične delavske partije na njeno vabilo, da se zastopniki CK ZKJ udeležijo prvega sestanka pripravljane komisije, ki je zasedala od 24. do 28. aprila v Budimpešti.

CK ZKJ v svojem obsirnem odgovoru madžarski partiji, ki je organizirala sestanek, najprej ugotavlja, da je Zveza komunistov Jugoslavije z zanimanjem spremljala priprave za posvetovalni sestanek, da je pokazala ne le zanimanje za vprašanja, ki so na dnevnem redu posvetovalnega sestanka, temveč tudi željo, da prispeva k njihovi globlji razjasnitvi. Pri tem pa navaja razloge, zaradi katerih njeni zastopniki ne morejo sodelovati na bodočem posvetovalnem sesanku komunističnih in delavskih partij. Zveza komunistov Jugoslavije sodi, da je dvostransko in večstransko sodelovanje med komunističnimi partijami lahko koristno, samo če sloni na neodvisnosti, samostojnosti in enakopravnosti partij in če zagotavlja nadaljnje povečanje rezultatov v borbi za mir, socializem, neodvisnost narodov in demokratizacijo mednarodnih odnosov.

Zveza komunistov Jugoslavije je ta svoja stališča o sodelovanju v mednarodnem delavskem gibanju vedno poudarjala že zato, ker je ugotovila, da se v pripravah za bodoče posvetovalne komunističnih delavskih partij poudarja ideja in organizacijska kontinuiteta s posvetovanji iz 1957. in 1960. leta, ki jih ZKJ iz znanih razlogov zavrača. Na prvem posvetovalnem sestanku komunističnih in delavskih partij, ki je bil od 27. februarja do 5. marca v Budimpešti, na katerega Jugoslavija ni bila povabljena, je bilo med drugim sklenjeno, da se na posvetovalnem sestanku razpravlja tudi o »enolagah borbe proti imperializmu in o enotnosti akcije komunističnih delavskih in vseh ant imperialističnih sil.

Za pravilno rešitev vseh vprašanj, ugotavlja ZKJ v svojem odgovoru, so zainteresirane vse napredne osvobodilne ant imperialistične sile. Današnji položaj na svetu postavlja po mnenju CK ZKJ na preizkušnjo sposobnost komunistov, da se na enakopravnih osnovah povežejo z vsemi temi silami v borbi proti tistim reakcionarnim krogom, katerih politika ogroža mir na svetu. ZKJ ugotavlja, da posvetovalni sestanek ni posvetovalni dovolj pozornosti temu bistvenemu vprašanju in da je za interese borbe za mir in napredek škodljivo ustvarjati vtis, da imajo komunistične partije neke posebne interese v ant imperialistični borbi in da želijo drugim naprednim in osvobodilnim silam vsiliti neke svoje posebne smotre. Na podoben način razmišljanja smo naleteli v razgovorih z zastopniki nekaterih drugih naprednih partij in osvobodilnih gibanj, se poudarja v odgovoru CK ZKJ madžarski partiji.

Poleg tega ZKJ sodi, da bi na posvetovalnem sestanku komunističnih in delavskih partij morali temeljito analizirati izkušnje in rezultate prejšnjih posvetovanj, da bi se izognili ponavljanju starih napak, ki so po mnenju ZKJ povzročale nesoglasje med partijami in poglabile neenotnost v mednarodnem delavskem gibanju ZKJ se poudarja, da ne more mimo dejstva, da je kljub posameznim pozitivnim izjavam velika večina partij, prisotnih na prvem posvetovalnem sestanku, ni imela za potrebno, da se omeji od tistih delov izjave komunističnih in delavskih partij iz leta 1960, v katerih se napadala Jugoslavija in ZKJ. Te izjave, je po mnenju ZKJ potrebno zavreči ne toliko zaradi ZKJ temveč bolj zato, da se popravi konceptualna in metodna, ki se je pokazala kot škodljiva za vse mednarodno delavsko gibanje in vseh teh razlogov ZKJ ugotavlja da niso ustvarjeni pogoji, ki bi omogočili njeno udeležbo na posvetovalnem sestanku in v pripravi tega sestanka.

B. B.
BEOGRAD, 4. — Na vabilo predsednika Jugoslavije in predsednika Zveze komunistov Jugoslavije Josipa Broza Tita bo partijsko državna delegacija Romunije pod vodstvom glavnega tajnika CK KP Romunije in predsednika državnega sveta socialistične republike Romunije, Nikoleta Ceaucescuja obiskala v drugi polovici tega meseca Jugoslavijo.

V PRVIH JUTRANJIH URAH

Osvobodilne sile začele obstreljevati Saigon

SAIGON, 4. — Ob 4. uri v nedeljo po krajevnem času so osvobodilne sile začele obstreljevati z minometi, topovi in avtomatičnim orožjem številne točke Sajgona. Predstavniki policije je sporočili, da je bilo v prvi uri izstreljenih okoli štirideset izstrelkov. Številne granate iz minometov so zadele področje okoli mostu, ki povezuje Sajgon z Bien Hoa. Dve granati minometov pa sta padli v bližino ameriškega poslaštva v središču mesta.

Poleg tega so začele osvobodilne sile v prvih jutranjih urah po krajevnem času obstreljevati z minometi ameriško oporišče Danang. Trije izstrelki so eksplozirali blizu urada generala Cushmana. Na oporišče je padlo 25 izstrelkov, ki so povzročili več požarov.

Ameriški predstavnik je izjavil, da so bila bombardirana po-letišča Danang in letališče Quang Tri, ameriško tabornišvo v središču Hueja in letališče Lan Rang.

Pohod revnih se nadaljuje
MARKS, 4. — V Marksu, ki šteje 2600 prebivalcev, se nadaljuje priprave za nadaljevanje pohoda revnih ki bo 7. maja krenil v Washington. Eden od glavnih voditeljev, oster James Bevel je izjavil, da gibanje ki ga organizirajo, ni več gibanje za državljanske pravice, temveč je gibanje gospodarskega značaja.

Prejšnjo nedeljo so na pomorski postaji v Trstu uradno odprli mednarodni salon turizma, ki bo odprt še danes. Na salonu sodeluje tudi Jugoslavija, ki s slikami in z drugim propagandnim materialom prikazuje svoje naravne lepote. Slika kaže Boračko jezero v republiki Bosni in Hercegovini

KORAK K BOLJŠIM ODNOSOM MED OBEMA DRŽAVAMA

Med Sovjetsko zvezo in ZDA ratificiran konzularni sporazum

Uradni obisk češkoslovaške delegacije v Moskvi - Razgovori se nanašajo predvsem na gospodarska vprašanja in menda na posojilo SZ Češkoslovaški

MOSKVA, 4. — Danes so sporočili, da je plenum vrhovnega sovjeta ratificiral konzularni sporazum z ZDA, s čimer se odpira možnost ustanovitve konzulatov v obeh državah. Sporazum so podpisali že 1. junija 1964. leta, ratifikacija pa se je zavlekla zaradi napetosti, ki jo je povzročila vietnamska vojna. ZDA so sporazum ratificirale šele 1997. leta, ker so se temu upirali konzervativni senatorji, ki so zahtevali, da se sporazum ratificira šele po zaključku vietnamske vojne. Zato tudi ni slučajno, da je SZ ratificirala sporazum takoj po sporočilu o sporazumu za pričetek pogajanj med ZDA in Vietnamom.

Konzularni odnosi med ZDA in SZ so bili prekinjeni leta 1948. Novi sporazum predvideva možnost odpiranja novih konzulatov in bo stopil v veljavo trideset dni po izmenjavi ratifikacijskih listin. To je prvi dvostranski sporazum, ki je podpisan med obema državama, saj se sporazumi o kulturnem sodelovanju nanašajo samo na sporazume med dvema vladama. O odpiranju konzulatov se noda še pogajali, vendar predvidevajo, da bodo ZDA otvorile konzulat v Leningradu, SZ pa v Washingtonu.

Češkoslovaška delegacija je prispevala v Moskvi v prvih jutrošnjih urah in so jo na letališču Vnuukovo med drugim pozdravili Leonid Brežnjev, Aleksej Kosigin in Nikolaj Podgorni. Delegacijo vodi par-

janske komunistične partije Longa, ki bo odpotoval jutri v Prago. Praski radio je kasneje sporočil, da so se razgovori v Moskvi nanašali na gospodarske odnose med obema državama in na možnost sovjetskega posojila. Izmenjili so tudi vesti o aktivnosti obeh partij.

Razgovori je zelo verjetno pripravil bivši veleposlanik ČSSR v Moskvi Oldřich Pavlovsky, ki se je poslovl od sovjetskih oblasti, ker je bil imenovan za trgovskega ministra. Ob odhodu je spregledal tudi Brežnjev, kar ni v običaju in je prav gotovo ob tej priložnosti povabil češkoslovaško partijsko in vladno delegacijo na obisk. Pavlovsky je danes v intervjuju za glasilo češkoslovaške partije »Rude pravdy« izjavil, da prijateljstva med SZ in ČSSR ni mogoče razumeti, kot nekaj za vedno ustvarjenega, temveč ga je treba stalno obnavljati in poglobljati. V nadaljevanju pa je trdil, da ob prijateljstvu temelji na trdnih gospodarskih in političnih osnovah in da sodelovanje uspešno razvija tudi na vojaškem področju. Pri tem je dejal, da se ne sme pozabiti, da SZ predstavlja za ČSSR ogromno tržišče za izvoz strojev in za uvoz surovin.

Vasil Bilak pa je pred odhodom v Moskvo izjavil francoski radioteleviziji, da se ČSSR ne bo ločila od SZ, temveč samo želi, da se njen glas posluša z večjo pažljivostjo v zboru socialističnih držav. Bilak pravi, da druge socialistične države z veliko pozornostjo spremljajo dogodke v ČSSR, saj pristajajo na tezo o specifičnih poteh v socializem in o odgovornosti vsake komunistične partije v skladu s tradicijami lastne dežele.

Sinoči je komentator praskaškega radia dejal, da je možno rešiti sporno vprašanje med ČSSR in Zahodno Nemčijo za mizo. Vendar pa je dodal, da je treba odstraniti štiri zapreke za normalizacijo diplomatskih odnosov med Bonn in Prago. Te zapreke so: 1. nemško oboroževanje, 2. zahteva Vzh. Nemčije, da predstavlja vse Nemce, 3. Münchenski sporazumi in 4. priznanje vseh meja.

Agencija ČETEK je objavila izid raziskave javnega mnenja, ki jo je izdelala akademija znanosti. 76 odst. vseh vprašanih oseb je odgovorilo, da bodo sedanje spremembe okrepile socializem, samo 6 odst. pa je obratnega mnenja. Na vprašanje, če bodo spremembe trajne, je pozitivno odgovorilo 67 odst., 14 odst. pa ne. 88 odst. je prepričanih, da gre za utrditev demokracije, samo 11 odst. je drugačnega mnenja. 91 odst. se je izreklo za rehabilitacijo političnih preganjenec, medtem ko je 7 odst. mnenja, da bi bilo bolje pozabiti. 58 odst. je zahtevalo kaznovanje oseb, ki so krive samo 22 odst. je za ustanovitve večstrankarskega sistema, 1,5 odst. je za obnovo vseh političnih partij in 1,9 odst. je za večjo neodvisnost od SZ glede zunanje politike.

BERLIN, 4. — Vzhodnoberlinski listi poročajo o razgovoru med češkoslovaškim ministrskim predsednikom Černikom in predsednikom vzhodnonemške vlade Stophom. Listi poročajo, da sta obravnavala dvostranske odnose in tudi trenja, do katerih je prišlo med obema državama.

VARŠAVA, 4. — Trije poljski listi so istosobno objavili kritične članke, na račun sčudenja razvoja v ČSSR. V člankih je govor, da je prišlo do upravičenih političnih izprememb, istosobno pa tudi do protisocialističnih tendenc, ki dajo misliti, da se zapušča nekatera osnovna načela. Avtor člankov Zrak pravi, da so na zadnjem plenumu nekateri člani izrazili zaskrbljenost zaradi poskusov, ker se hoče državo potisniti iz okvira socialističnih dežel. Gre tudi za zaskrbljenost poskusov obnavljanja svobodne politične igre in opuščanja vodilne vloge partije, o čemer tudi praviča »ogromen razvoj katoliške in politične stranke Glade zunanje politike je prišlo do izrazito protisocialističnih pojavov. Končno se v člankih zelo ostro obsodilo pisanje češkoslovaških listov v zvezi s študentskimi demonstracijami na Poljskem.

Predsednik vsedržavnega poljskega združenja bivših partizanov in notranji minister Motar je imel danes v Varšavi oster govor, v katerem je dejal, da je prišlo do študentskih demonstracij po dolgem razdobju trenja med partijo in intelektualci. Navedel je da so izključili iz partije okrog 8.000 članov in med njimi 14 ministrov osonno namestnikov ministrov.

Direktor klinike dr. Donald Longmore je izjavil, da je bil darovalec srca praktično že mrtel, ko ga prenesli iz Kinks College Hospitala v rešilni avto. Njegovo srce je dokončno prenehalo biti ob 17.28, zaradi česar ni moglo ne z etičnega ne s pravnega stališča obžalovati nikogar. Že mrtvega darovalca so pripeljali v National Heart Hospital ob 14.17. Ryana so prenesli v operacijsko sobo, kjer so ga skušali obuditi z masažami srca. To so ponovili ob 15.30 in ker so ugotovili nastop smrti, so Frederica Westa prepeljali v sosednji operacijski dvoran, kjer so ga ob 17.05 začeli pripravljati za zdravniški poseg. Ob 17.48 so darovalcu odvzeli srce in ga presadili. Ob 18.54 so bili utrujeni šibkejši, ob 19.09 pa je srce začelo biti.

V družini Westa prevladuje veselje in optimizem. Njegova žena je po uspehi operaciji odšla domov, njegov 20-letni sin pa je izjavil, da je zadovoljen, da so njegovo srce, ki so mu napovedovali kvečjemu še mesec dni življenja, presadili srce.

Med tiskovno konferenco je dr. Longmore izjavil, da je bil darovalec med prevozom in v bolnišnici z najmanj petkrat mrtel. Glede zdravstvenega stanja je izjavil dr. James Mombay, se bodo najhujše težave pojavile v obdobju 50 dni.

Zena pokojnega Ryana, ki ji je ob sporočilu, da je mož umrl, postalo slabo, je izjavila, da ji je v uroho dejstvo, da bo srce njene moža služilo drugemu. Dovoljenje za presaditev je dala tudi 55-letna mati pokojnega delavca, ki mu je cementni blok zdrobil lobanjo. Anglež z novim srcem je sedaj v popolnoma sterilizirani sobi poleg operacijske dvorane.

HOUSTON, 4. — Tudi stanje obeh Američanov, ki so jima v Houstonu in v Stanfordu presadili srce, se polagoma izboljšuje. Stanje 47-letnega Everetta Claire Thomasa jr. iz Phoenixa je zadovoljivo, medtem ko gre 40-letnemu Josephu Rizzoru iz Salinasa le počasneje na bolje. In to, kakor je izjavil dr. Norman E. Shumway, ki ga je operiral, zaradi slabega delovanja pljuč. Novo srce namreč šestkrat hitreje vrkne kri kot prejšnji stari in bolni organ, kar moti delovanje pljuč. Možu zato pomagajo z dovanjem kisika skozi grlo. Dr. Shumway je izjavil, da je njegova operacija s tehničnega vidika odlično uspešna, z zdravniškega pa jo je treba imeti za klinični poskus.

V Houstonu je dr. Denton Cooley, ki je pionir kirurgije odprtega srca, izjavil, da čeprav je opozoril, da prevelik optimizem še ni umesten, da se lahko upa v uspeh, predvsem, ker sta krvni pritisk in puls normalni. V njegovi presaditvi je uvedel nekaj novosti: predvsem so prenesli srce iz enega na drugo leto hitreje kot kadarkoli prej, vrhutega pa v estroju srce — pljuča ni bilo krvi, pač pa zmes vode in glukoze.

Na sestanku je pripravljali odbor, ki bo predložil program prireditve, ki predvideva poleg drugega tudi slovesnosti v gledališču Verdi, na Trgu Unità, v spominskem parku pri Sv. Justu in v R. žarni ter spoved po mestu pravno mest odlikovanih z zlato kolajno in mučenikov med iz osrednjim evropskim držav. Zasedanja se bodo udeležile številne italijanske in tuje osebnosti. Odbor je moral tudi proučiti vprašanje predsednika zasedanja, ki je bilo svoj čas ponudeno pokojnemu Lutheru Kingu. Sklenili pa je, da bodo na zasedanje povabili kot častnega gosta Kingovo vdovo.

Na cesti, ki od Sv. Ivana pelje proti Lovcu, je prišlo včeraj popoldne do čelnega trčenja med avtomobiloma, ki pa zaradi majhne hitrosti vozil ni imelo prehodnih posledic. Laže se je poškodoval le voznik enega od avtomobilov, 47-letni Marcello Zivec iz Ul. Verge 16, ki se je ranil na glavi in se pobli po kolenu. V splošni bolnišnici, kamor so ga pripeljali z rešilnim avtomobilom Rdečega križa, se bo na nevrokirurškem oddelku zdravil 10 dni.

Pri črpalki se je zaletel v avto. Pri prometni nesreči se je včeraj laže poškodovala 38-letna Vanda Pertot por. Rauber, ki stanuje na Kontovolu na št. 90. Okrog 16. ure je sedela v avtomobilu 35-letne Marije Pertot por. Tomasche, ki je bil ustavljen v Ul. Vergerio pri beničinski črpalki; nenadoma je od zadaj privozila Giulija, katero sofer 20-letni Walter Hanel iz Ul. Canova 11, je iz nepojasnjene hitrosti vozil in imelo prehodnih posledic. Laže se je poškodoval le voznik enega od avtomobilov, 47-letni Marcello Zivec iz Ul. Verge 16, ki se je ranil na glavi in se pobli po kolenu. V splošni bolnišnici, kamor so ga pripeljali z rešilnim avtomobilom Rdečega križa, se bo na nevrokirurškem oddelku zdravil 10 dni.

Pri črpalki se je zaletel v avto. Pri prometni nesreči se je včeraj laže poškodovala 38-letna Vanda Pertot por. Rauber, ki stanuje na Kontovolu na št. 90. Okrog 16. ure je sedela v avtomobilu 35-letne Marije Pertot por. Tomasche, ki je bil ustavljen v Ul. Vergerio pri beničinski črpalki; nenadoma je od zadaj privozila Giulija, katero sofer 20-letni Walter Hanel iz Ul. Canova 11, je iz nepojasnjene hitrosti vozil in imelo prehodnih posledic. Laže se je poškodoval le voznik enega od avtomobilov, 47-letni Marcello Zivec iz Ul. Verge 16, ki se je ranil na glavi in se pobli po kolenu. V splošni bolnišnici, kamor so ga pripeljali z rešilnim avtomobilom Rdečega križa, se bo na nevrokirurškem oddelku zdravil 10 dni.

Pri črpalki se je zaletel v avto. Pri prometni nesreči se je včeraj laže poškodovala 38-letna Vanda Pertot por. Rauber, ki stanuje na Kontovolu na št. 90. Okrog 16. ure je sedela v avtomobilu 35-letne Marije Pertot por. Tomasche, ki je bil ustavljen v Ul. Vergerio pri beničinski črpalki; nenadoma je od zadaj privozila Giulija, katero sofer 20-letni Walter Hanel iz Ul. Canova 11, je iz nepojasnjene hitrosti vozil in imelo prehodnih posledic. Laže se je poškodoval le voznik enega od avtomobilov, 47-letni Marcello Zivec iz Ul. Verge 16, ki se je ranil na glavi in se pobli po kolenu. V splošni bolnišnici, kamor so ga pripeljali z rešilnim avtomobilom Rdečega križa, se bo na nevrokirurškem oddelku zdravil 10 dni.

Pri črpalki se je zaletel v avto. Pri prometni nesreči se je včeraj laže poškodovala 38-letna Vanda Pertot por. Rauber, ki stanuje na Kontovolu na št. 90. Okrog 16. ure je sedela v avtomobilu 35-letne Marije Pertot por. Tomasche, ki je bil ustavljen v Ul. Vergerio pri beničinski črpalki; nenadoma je od zadaj privozila Giulija, katero sofer 20-letni Walter Hanel iz Ul. Canova 11, je iz nepojasnjene hitrosti vozil in imelo prehodnih posledic. Laže se je poškodoval le voznik enega od avtomobilov, 47-letni Marcello Zivec iz Ul. Verge 16, ki se je ranil na glavi in se pobli po kolenu. V splošni bolnišnici, kamor so ga pripeljali z rešilnim avtomobilom Rdečega križa, se bo na nevrokirurškem oddelku zdravil 10 dni.

Pri črpalki se je zaletel v avto. Pri prometni nesreči se je včeraj laže poškodovala 38-letna Vanda Pertot por. Rauber, ki stanuje na Kontovolu na št. 90. Okrog 16. ure je sedela v avtomobilu 35-letne Marije Pertot por. Tomasche, ki je bil ustavljen v Ul. Vergerio pri beničinski črpalki; nenadoma je od zadaj privozila Giulija, katero sofer 20-letni Walter Hanel iz Ul. Canova 11, je iz nepojasnjene hitrosti vozil in imelo prehodnih posledic. Laže se je poškodoval le voznik enega od avtomobilov, 47-letni Marcello Zivec iz Ul. Verge 16, ki se je ranil na glavi in se pobli po kolenu. V splošni bolnišnici, kamor so ga pripeljali z rešilnim avtomobilom Rdečega križa, se bo na nevrokirurškem oddelku zdravil 10 dni.

Pri črpalki se je zaletel v avto. Pri prometni nesreči se je včeraj laže poškodovala 38-letna Vanda Pertot por. Rauber, ki stanuje na Kontovolu na št. 90. Okrog 16. ure je sedela v avtomobilu 35-letne Marije Pertot por. Tomasche, ki je bil ustavljen v Ul. Vergerio pri beničinski črpalki; nenadoma je od zadaj privozila Giulija, katero sofer 20-letni Walter Hanel iz Ul. Canova 11, je iz nepojasnjene hitrosti vozil in imelo prehodnih posledic. Laže se je poškodoval le voznik enega od avtomobilov, 47-letni Marcello Zivec iz Ul. Verge 16, ki se je ranil na glavi in se pobli po kolenu. V splošni bolnišnici, kamor so ga pripeljali z rešilnim avtomobilom Rdečega križa, se bo na nevrokirurškem oddelku zdravil 10 dni.

Spopad med Nigerijo in Biafro

LAGOS, 4. — Danes je prišlo na področju Port Harcourta do letalsko-pomorske bitke med enotami Nigerije in Biafre. Do prvega spopada je prišlo med dvema patrulnima čolnoma Biafre z nigerijsko fregato. Po vesteh radia Biafra se je morala nigerijska vojna ladja zaradi poškodb umakniti pod varstvom letal, ki so napadla biafrski pomorski enoti. Ti sta odgovorili z ognjem in poškodovali dve letali.

V glavnem pristanišču Biafre Portu Harcourtu, ki je tudi središče petrolejske industrije, je razjarjena množica napadla in zažgala urade petrolejskih družb Shell in BP. To iz protesta zaradi domnevnega posega britanske vlade in obeh petrolejskih družb v vojno med Nigerijo in Biafro. Biafrske oblasti so namreč obtožile Veliko Britanijo, da zalaga z orožjem Nigerijo, ki ga uporablja proti secesijskim državi.

Biafra je danes predlagala mirovno konferenco, kateri bi morala izmenoma predsedovati predsednik Kenije Kenya in predsednik Zambije Kenneth Kaunda.

Odkod glasovi za neonaciste

BONN, 4. — Institut družbenih ved v Bad Godesbergu je pri analizi rezultatov pri volitvah v Baden-Württemberg ugotovil, da so neonacisti pobrali vsem drugim strankam nekaj njihovih volivcev. Tretjino svojih glasov so odvzeli socialistom in prav toliko CDU (kristianskim demokratom), zlasti v kmetijskih področjih. Gornje Švabske, približno desetina pa je bila prej med simpatizerji liberalcev. Končno se je von Thaddenovi stranki posrečilo spraviti na volišča nekaj volivcev, ki so se navadno vzdržali volitev.

Tri uspešne presaditve srca

Zdravstveno stanje prvega Angleža z novim srcem zadovoljivo, obeh Američanov pa se izboljšuje

LONDON, 4. — Zdravstveno stanje prvega Angleža z novim srcem je zadovoljivo. To je izjavil danes dr. Donald Ross, ki je pojasnil, da je pri operaciji 45-letnega Frederica Westa sodelovala ekipa 18 zdravnikov. Pacienta, ki je v National Heart Hospitalu, so danes pregledali in ugotovili, da je njegovo stanje še kar dobro. Darovalec srca je 20-letni irski zdravnik Patrick Ryan, ki se je v četrti smrtno ponesrečil na delu. Dovoljenje za presaditev srca je dal njegov brat Michael Ryan. Medtem ko je Patrick umiral, so morali nujno sprejeti v drugi bolnišnici njegovo ženo Mitzi. Mlada žena je noseča in bi morala roditi oktobra meseca. Boje pa se, da žena zaradi smrti moža ne bo mogla donositi.

Direktor klinike dr. Donald Longmore je izjavil, da je bil darovalec srca praktično že mrtel, ko ga prenesli iz Kinks College Hospitala v rešilni avto. Njegovo srce je dokončno prenehalo biti ob 17.28, zaradi česar ni moglo ne z etičnega ne s pravnega stališča obžalovati nikogar. Že mrtvega darovalca so pripeljali v National Heart Hospital ob 14.17. Ryana so prenesli v operacijsko sobo, kjer so ga skušali obuditi z masažami srca. To so ponovili ob 15.30 in ker so ugotovili nastop smrti, so Frederica Westa prepeljali v sosednji operacijski dvoran, kjer so ga ob 17.05 začeli pripravljati za zdravniški poseg. Ob 17.48 so darovalcu odvzeli srce in ga presadili. Ob 18.54 so bili utrujeni šibkejši, ob 19.09 pa je srce začelo biti.

V družini Westa prevladuje veselje in optimizem. Njegova žena je po uspehi operaciji odšla domov, njegov 20-letni sin pa je izjavil, da je zadovoljen, da so njegovo srce, ki so mu napovedovali kvečjemu še mesec dni življenja, presadili srce.

Med tiskovno konferenco je dr. Longmore izjavil, da je bil darovalec med prevozom in v bolnišnici z najmanj petkrat mrtel. Glede zdravstvenega stanja je izjavil dr. James Mombay, se bodo najhujše težave pojavile v obdobju 50 dni.

Zena pokojnega Ryana, ki ji je ob sporočilu, da je mož umrl, postalo slabo, je izjavila, da ji je v uroho dejstvo, da bo srce njene moža služilo drugemu. Dovoljenje za presaditev je dala tudi 55-letna mati pokojnega delavca, ki mu je cementni blok zdrobil lobanjo. Anglež z novim srcem je sedaj v popolnoma sterilizirani sobi poleg operacijske dvorane.

HOUSTON, 4. — Tudi stanje obeh Američanov, ki so jima v Houstonu in v Stanfordu presadili srce, se polagoma izboljšuje. Stanje 47-letnega Everetta Claire Thomasa jr. iz Phoenixa je zadovoljivo, medtem ko gre 40-letnemu Josephu Rizzoru iz Salinasa le počasneje na bolje. In to, kakor je izjavil dr. Norman E. Shumway, ki ga je operiral, zaradi slabega delovanja pljuč. Novo srce namreč šestkrat hitreje vrkne kri kot prejšnji stari in bolni organ, kar moti delovanje pljuč. Možu zato pomagajo z dovanjem kisika skozi grlo. Dr. Shumway je izjavil, da je njegova operacija s tehničnega vidika odlično uspešna, z zdravniškega pa jo je treba imeti za klinični poskus.

V Houstonu je dr. Denton Cooley, ki je pionir kirurgije odprtega srca, izjavil, da čeprav je opozoril, da prevelik optimizem še ni umesten, da se lahko upa v uspeh, predvsem, ker sta krvni pritisk in puls normalni. V njegovi presaditvi je uvedel nekaj novosti: predvsem so prenesli srce iz enega na drugo leto hitreje kot kadarkoli prej, vrhutega pa v estroju srce — pljuča ni bilo krvi, pač pa zmes vode in glukoze.

Na sestanku je pripravljali odbor, ki bo predložil program prireditve, ki predvideva poleg drugega tudi slovesnosti v gledališču Verdi, na Trgu Unità, v spominskem parku pri Sv. Justu in v R. žarni ter spoved po mestu pravno mest odlikovanih z zlato kolajno in mučenikov med iz osrednjim evropskim držav. Zasedanja se bodo udeležile številne italijanske in tuje osebnosti. Odbor je moral tudi proučiti vprašanje predsednika zasedanja, ki je bilo svoj čas ponudeno pokojnemu Lutheru Kingu. Sklenili pa je, da bodo na zasedanje povabili kot častnega gosta Kingovo vdovo.

Na cesti, ki od Sv. Ivana pelje proti Lovcu, je prišlo včeraj popoldne do čelnega trčenja med avtomobiloma, ki pa zaradi majhne hitrosti vozil ni imelo prehodnih posledic. Laže se je poškodoval le voznik enega od avtomobilov, 47-letni Marcello Zivec iz Ul. Verge 16, ki se je ranil na glavi in se pobli po kolenu. V splošni bolnišnici, kamor so ga pripeljali z rešilnim avtomobilom Rdečega križa, se bo na nevrokirurškem oddelku zdravil 10 dni.

Pri črpalki se je zaletel v avto. Pri prometni nesreči se je včeraj laže poškodovala 38-letna Vanda Pertot por. Rauber, ki stanuje na Kontovolu na št. 90. Okrog 16. ure je sedela v avtomobilu 35-letne Marije Pertot por. Tomasche, ki je bil ustavljen v Ul. Vergerio pri beničinski črpalki; nenadoma je od zadaj privozila Giulija, katero sofer 20-letni Walter Hanel iz Ul. Canova 11, je iz nepojasnjene hitrosti vozil in imelo prehodnih posledic. Laže se je poškodoval le voznik enega od avtomobilov, 47-letni Marcello Zivec iz Ul. Verge 16, ki se je ranil na glavi in se pobli po kolenu. V splošni bolnišnici, kamor so ga pripeljali z rešilnim avtomobilom Rdečega križa, se bo na nevrokirurškem oddelku zdravil 10 dni.

Pri črpalki se je zaletel v avto. Pri prometni nesreči se je včeraj laže poškodovala 38-letna Vanda Pertot por. Rauber, ki stanuje na Kontovolu na št. 90. Okrog 16. ure je sedela v avtomobilu 35-letne Marije Pertot por. Tomasche, ki je bil ustavljen v Ul. Vergerio pri beničinski črpalki; nenadoma je od zadaj privozila Giulija, katero sofer 20-letni Walter Hanel iz Ul. Canova 11, je iz nepojasnjene hitrosti vozil in imelo prehodnih posledic. Laže se je poškodoval le voznik enega od avtomobilov, 47-letni Marcello Zivec iz Ul. Verge 16, ki se je ranil na glavi in se pobli po kolenu. V splošni bolnišnici, kamor so ga pripeljali z rešilnim avtomobilom Rdečega križa, se bo na nevrokirurškem oddelku zdravil 10 dni.

Pri črpalki se je zaletel v avto. Pri prometni nesreči se je včeraj laže poškodovala 38-letna Vanda Pertot por. Rauber, ki stanuje na Kontovolu na št. 90. Okrog 16. ure je sedela v avtomobilu 35-letne Marije Pertot por. Tomasche, ki je bil ustavljen v Ul. Vergerio pri beničinski črpalki; nenadoma je od zadaj privozila Giulija, katero sofer 20-letni Walter Hanel iz Ul. Canova 11, je iz nepojasnjene hitrosti vozil in imelo prehodnih posledic. Laže se je poškodoval le voznik enega od avtomobilov, 47-letni Marcello Zivec iz Ul. Verge 16, ki se je ranil na glavi in se pobli po kolenu. V splošni bolnišnici, kamor so ga pripeljali z rešilnim avtomobilom Rdečega križa, se bo na nevrokirurškem oddelku zdravil 10 dni.

Pri črpalki se je zaletel v avto. Pri prometni nesreči se je včeraj laže poškodovala 38-letna Vanda Pertot por. Rauber, ki stanuje na Kontovolu na št. 90. Okrog 16. ure je sedela v avtomobilu 35-letne Marije Pertot por. Tomasche, ki je bil ustavljen v Ul. Vergerio pri beničinski črpalki; nenadoma je od zadaj privozila Giulija, katero sofer 20-letni Walter Hanel iz Ul. Canova 11, je iz nepojasnjene hitrosti vozil in imelo prehodnih posledic. Laže se je poškodoval le voznik enega od avtomobilov, 47-letni Marcello Zivec iz Ul. Verge 16, ki se je ranil na glavi in se pobli po kolenu. V splošni bolnišnici, kamor so ga pripeljali z rešilnim avtomobilom Rdečega križa, se bo na nevrokirurškem oddelku zdravil 10 dni.

Pri črpalki se je zaletel v avto. Pri prometni nesreči se je včeraj laže poškodovala 38-letna Vanda Pertot por. Rauber, ki stanuje na Kontovolu na št. 90. Okrog 16. ure je sedela v avtomobilu 35-letne Marije Pertot por. Tomasche, ki je bil ustavljen v Ul. Vergerio pri beničinski črpalki; nenadoma je od zadaj privozila Giulija, katero sofer 20-letni Walter Hanel iz Ul. Canova 11, je iz nepojasnjene hitrosti vozil in imelo prehodnih posledic. Laže se je poškodoval le voznik enega od avtomobilov, 47-letni Marcello Zivec iz Ul. Verge 16, ki se je ranil na glavi in se pobli po kolenu. V splošni bolnišnici, kamor so ga pripeljali z rešilnim avtomobilom Rdečega križa, se bo na nevrokirurškem oddelku zdravil 10 dni.

Pri črpalki se je zaletel v avto. Pri prometni nesreči se je včeraj laže poškodovala 38-letna Vanda Pertot por. Rauber, ki stanuje na Kontovolu na št. 90. Okrog 16. ure je sedela v avtomobilu 35-letne Marije Pertot por. Tomasche, ki je bil ustavljen v Ul. Vergerio pri beničinski črpalki; nenadoma je od zadaj privozila Giulija, katero sofer 20-letni Walter Hanel iz Ul. Canova 11, je iz nepojasnjene hitrosti vozil in imelo prehodnih posledic. Laže se je poškodoval le voznik enega od avtomobilov, 47-letni Marcello Zivec iz Ul. Verge 16, ki se je ranil na glavi in se pobli po kolenu. V splošni bolnišnici, kamor so ga pripeljali z rešilnim avtomobilom Rdečega križa, se bo na nevrokirurškem oddelku zdravil 10 dni.

Pri črpalki se je zaletel v avto. Pri prometni nesreči se je včeraj laže poškodovala 38-letna Vanda Pertot por. Rauber, ki stanuje na Kontovolu na št. 90. Okrog 16. ure je sedela v avtomobilu 35-letne Marije Pertot por. Tomasche, ki je bil ustavljen v Ul. Vergerio pri beničinski črpalki; nenadoma je od zadaj privozila Giulija, katero sofer 20-letni Walter Hanel iz Ul. Canova 11, je iz nepojasnjene hitrosti vozil in imelo prehodnih posledic. Laže se je poškodoval le voznik enega od avtomobilov, 47-letni Marcello Zivec iz Ul. Verge 16, ki se je ranil na glavi in se pobli po kolenu. V splošni bolnišnici, kamor so ga pripeljali z rešilnim avtomobilom Rdečega križa, se bo na nevrokirurškem oddelku zdravil 10 dni.

SPORTSPORTSPORT

TENIS

DAVISOV POKAL

Jugoslavija se uvrstila v drugo kolo Italija premagala Madžarsko s 5:0

Nič še ni znanega, kje bodo odigrali dvoboj med Švedsko in Rodezijo

ZAGREB, 4. — Jugoslavija se je uvrstila v drugo kolo mednarodnega teniškega tekmovanja za Davisov pokal na evropskem področju. Po srečanju dvojic namreč vodi proti Novi Zelandiji s 3:0. Pred dvobojem dvojic so odigrali še srečanje med Jugoslovonom Jovanovićem in Novozelancem Fairliejem, ki so ga morali v prvem dnevu zaradi mraka prekiniti. V trenutku prekinitve je bilo stanje med obema igralcema neodločeno 1:1. Danes pa je Jovanović osvojil še dva seta in je tako pribral Jugoslaviji še drugo zmago. To drugo srečanje posameznikov med Jovanovićem in Fairliejem je dalo naslednji izid: 3:1 (2:6, 7:5, 7:5, 6:4).

Po odigranju tega zaostalega srečanja sta stopili na igrišče še dvojici. Fairlie in Jovanović sta premagala Novozelanca Fairlija in Hawksa s 3:0 (6:1, 6:4, 6:4).

S to zmago ima Jugoslavija že zagotovljeno napredovanje v višje kolo, čeprav bi doživela v jutrišnjih poslednjih srečanjih posameznikov poraz.

CAGLIARI, 4. — Italija se je v evropski »A« skupini teniškega tekmovanja za Davisov pokal uvrstila v drugo kolo brez izgube tekme. Madžarske je namreč premagala s čistim 5:0. V današnjih poslednjih srečanjih posameznikov so zabeležili naslednja izida: Martin Mulligan (It.) - Peter Szoke (Mad.) 3:1 (4:6, 7:5, 6:4, 6:1) Nicola Pietrangeli (It.) - Istvan Gulyas (Mad.) 3:2 (6:4, 6:2, 2:6, 1:6, 7:5).

V drugem kolu tega tekmovanja bo nasprotnik Italije kneževina Monako. Današnji zmagi italijanskih reprezentantov sta bili izbojevali dokaj težko. Mulligan, bivši član avstralske reprezentance, ki se je naselil v Italijo, je sicer Szokeja odpravil lažje, zato pa je bilo srečanje obeh veteranov Pietrangeli in Gulyasa izredno zaprteno in borbeno. Trajalo je kar dve uri in 45 minut. Vse je kazalo, da bo Pietrangeli svojega nasprotnika odpravil v treh setih, ko ga je pri vodstvu 2:0 v tretjem setu zajela kriza in je moral naslednja dva seta predati. Peti set je bil izredno napet. Gulyas je že vodil z 2:0, ko je nato povedel Pietrangeli s 5:2. Madžar je nudi silovit odpor in je izenačil na 5:5, končno pa je Italijanu le uspelo zbrati dvojno prednost in zmagati.

STOCKHOLM, 4. — Rodezijska teniška reprezentanca, ki včeraj v Baastadu zaradi protisocialističnih demonstracij ni mogla odigrati s Švedsko srečanja za Davisov pokal, je danes ponovno zapustila Švedsko in je odpotovala neznanu kam.

Španec Perurena je zmagal na 10. etapi mednarodnega kolesarske dirke po Španiji. 173 km dolgo pot od Alcazar de San Juan do Madrida je prevozil v 4.02.56". Perurena je privozil na cilj na čelu večje skupine vozačev in si je priboril etapno zmago v poslednjem naletu. Na ciljni črti je za eno sekundo prehitel ostale vozače, ki so prispeli vsi v enakem vrstnem redu.

Na potek vožnje je močno vplival veter, ki je pihal v ožem zvoju v obraz, zdaj v hrbet. Tekmovalce je oviralo tudi mrzlo vreme. Etapa se je začela s poglobom vseh najboljših, ki so si priborili pol

minute naskoka. Pri 42 km pa se jih nasledovalci ujeli in odjele, nja praktično ni več imela zagonov. Na cilju se je uvrstila na drugo mesto Nemes Altig, ki je bil obkrožen zeleno majico in je se bolj utrdil svoj naskok.

ST

FLORA
FLETCHER:

Najprej je dr. Wade Loos obiskal poročnika kriminalistične službe Jesseja Risna. Zatem je prišel poročnik k meni, Konec koncev sem povsem normalno odkril zastrupljevalca. Da se predstavi: ime mi je Roscoe Fay.

Bil je mrzel novembrski dan. Sedel sem ob toplem kamnu. Ko je prišel k meni, sem ga posadi, v toplem sebi nasproti in mu ponudil kozarec burbonca. Večkrat je prihajal k meni, kriminalisti amaterju, kakorkoli se je znašel pred kakim hujšim primerom.

Kakšen problem vas je tokrat pripeljal k meni? — sem ga vprašal, ko je izpil pižajo.

Ali morda poznate dr. Wadeja Loosa?

Ni mi znan...

Niti meni, a vendar mi je povzročil hude muke, zaradi katerih sem zdaj pri vas. On je hišni zdravnik znane družine Coker. Kakor pravi, je prebrisan, da nekdo počasi zastruplja starega Rufusa Cokerja, najstarejšega člana družine.

Moram priznati, da me je priemer takoj zanimal, ker sem že marsikaj slišal o starem Rufusu. Zelo je bogat in verjetno ni mlajši od sedemdeset let.

S čim zdravnik dokazuje, da starca nekdo zastruplja? — sem vprašal.

Saj v tem grmu tiči zajec. Zdravnik sploh nima nobenih dokazov. Kakor sam pravi, je starca fizično zdrav, ne trpi za nobeno boleznijo, a vendar je vedno bolehen in propada iz dneva v dan. Umira počasi, a zdravnik nikakor ne more odkriti, čemu in zakaj. Nekajkrat ga je že pozorno preiskal in poskušal dognati, kdo in kako mu daje strup.

Ali ga zastruplja kdo iz hiše?

Seveda. Saj nihče drug ni mogoč kot njemu.

Izvemši zdravnika.

Tudi o tem sem razmišljal, a to ne drži. Nihče od družine ne sumi, da bi bil on. Če bi ga zastrupljal zdravnik, iz kakšnega razloga bi bil prišel prostovoljno k meni?

Imate čisto prav, Risen. Hotel sem samo videti, ali ste krenili po pravi poti izločanja nesumljivih.

Oh, saj vendar isem tako neumen, kakor se vam zdi. V vsakem primeru takoj opazim očitne stvari.

O tem nisem nikoli dvomil. Toda najbolj bo, da pričnete s svojo zgodbo znova.

Zdravnik je starcu predlagal, naj zapusti hišo za dalj časa, da bi tak dogal, ali se mu bo zdravje popravilo. Toda starca o tem ne mara ničesar slišati. Domneve, da ga nekdo zastruplja, očitno odklanja in meni, da so bedaste. Ne more verjeti, da bi mogel kdo od njegove družine zaleteti njegovo smrt. Odklanja celo, da bi se pustil temeljito pregledati, da bi se tako ugotovilo, ali ga kdo zastruplja ali ne. Slabost pripisuje letom, ki so ga pritisnili k tlom.

Menim, da bi bilo dobro, če mi poveste, kdo vse živi v hiši, vključno služničad.

Pravkar sem mislil na to. Prišel bom s hčerko in njenim možem. Ime ji je Carolina. Njena leta: nekje med 35 in 40. Moja je nekaj mlajši, morda 30 do 35. To je Warren Townsend, zdravnik po poklicu.

Torej primer Swope.

Swope?

Da, spominja me na znano afero konec prejšnjega stoletja v Kansas Cityju. Stari polkovnik Swope je sila bogat človek. Živel je v ogromni hiši skupno z družino in hčerko, katere mož je bil zdravnik. Leta je počasi zastrupljal vse člane družine, ki ji je bil hkrati hišni zdravnik. Zakaj ne bi bil tak tudi dr. Wade Loos?

O tem sem že sam razmišljal, vendar popolnoma izključeno: dr. Loos ni član družine.

Torej ne. To sem samo tako mimogrede omenil. Nadaljujte z drugimi člani družine.

V hiši živi tudi šestdesetletna sestra, stara devica. Nato vnuk, edini otrok druge hčerke, ki je umrla. Ine mu je Jack Riley. To je nepridiprav, toda mislim, da ni sumljiv. Slednjič je v hiši vnukinja Fanny Burnett, veselo in lepo dekle, edina, ki starca iskreno ljubi. Tako vsaj pravijo vsi člani družine in gospa Weed.

Gospa Weed?

Da, Gospodinja v hiši. Poleg nje so v službi še kuhar, sobarica in vrtnar. Gospa Weed je v hiši že več let, je članica družine in skrbi za njene interese. Zdravnik jo popolnoma izključuje iz vsake kombinacije. Za starca skrbi kakor mati za otroka.

Po vendar ga nekdo še na-

Daljub smrti

dalje zastruplja...

Tako je.

Jaz bi jo vendarle dal na spis sumljivih, saj se tudi zdravnik lahko zmoti.

Povsem sem gotov, da ima zdravnik prav.

Dobro. Zdam mi se povejte, kaka je starčeva oporoka. Morda najdeva v njej motiv.

Imam vtis, da je premoženje razdeljeno pravično. Vsi bodo dobili primeren del in vsi to vedo. Po njegovi smrti obenem od njih ne bo treba skrbeti za bodočnost. Bogastvo je neizmerno.

To vso zadevo vsekakor poenostavlja. Enemu od naslednikov se očitno mudi, da bi čimprej prišel do svojega dela. Drugo, kar me zdaj zanima, je tehnika zastrupljanja, ki se je vrtil naslednik posluša.

V začetku in tudi pozneje, ko je že mene obvestil, je bil zdravnik prepričan, da dobiva starca strup s hrano. Pozneje smo vsi trije, ob pomoči gospe Weed, preiskali vse, kar je starca dobival v hrani ali pijači. Prisegam da smo to opravili zelo temeljito. Pregledali smo hrano in pijačo, kremo za zobe

in celo tekočino, v kateri stari ponoči shranjuje umetno zobovje. Ničesar nenavadnega nismo našli — niti najmanjše sledi kakšnega strupa. Zdravnik sumi, da je arzenik, a ni povsem gotovo. To bi se dalo ugotoviti točno šele, če bi dognali, kako se starcu strup dovaja.

To pomeni, da je v tem primeru važen motiv, metoda je postranska pomena. Torej dobiva starca strup drugače, pravzaprav ga vpija skozi kožo.

Tako vsaj kaže...

Ste pregledali tudi vse predmete, ki se jih starca poslužuje?

Seveda, do najmanjših podrobnosti. Toda ničesar nismo mogli najti. Starca je od dne do dne slabši in zdaj se že ne more več dvigniti iz postelje.

Ali ga pogosto obiskujejo člani družine?

Da, on je glavna družina in me ne posluša, če bi mu kaj rekel proti nji. A kar je najhujše: pri teh obiskih je vedno navzoča gospa Weed. Zdradi tega mi je tudi ona sumljiva. Toda starca ji popolnoma zaupa.

Če je to vse in če je tako,

kakor ste povedali, moram pri- znati, da stojiva pred veliko u- ganko.

Če je to vse, kar mi mo- rete reči, sem pač zaman pri- šel k vam.

Samo o nečem sem pre- pričan. Starca dobiva vsak dan manjše doze arzenika, ki se morajo prenašati nanj različ- no, celo z ustnicami. Želel bi, da poskušate ugotoviti, kako mlado in veselo dekle, ki starca tako zelo ljubi, pozdravlja svo- jega dedka, ko pride k njemu na obisk. Morda se skrivnost krije v neki pesmi iz moje mla- dosti: »Poljubček vsako jutro, poljubček vsak večer...«

Poročnik je nekaj časa molče sedel in buljil vame. Nato je vstal, vzdihnil »oh«, zgrabil je svoj pištol in brez pozdrava od- hitel na ulico.

Ponovno me je obiskal čez dva ali tri dni. Prišel mi je po- vedat, da so bile moje domne- ve pravilne. To je bil, kakor je povedal, prvi primer v njegovi praksi, da je nekoga zastrup- ljal poljub mlade in lepe žen- sko. Dolgo je zanimala svojo krivdo, a slednjič spritno hudih dokazov priznala...

Mladinski glasbeno-literarni večer — otvoritvena prireditev za proslavljanje stoletnega jubileja Kmečke čitalnice v Šklednu — zaslužni, da se je še enkrat vsaj s sliko spomnimo, čeprav je od te prireditve že minilo deset dni. Nastopajoči, sama mladina, so resnično navdušili polno dvorano občinstva. Na sliki nastopa trio: Mojca Šiškoč (klavir), Izток Šiškoč (violina) in Črt. Kodrič (čelo)

Priprave za zaključno prireditev baletnih gojencev p.d. »Barkovlje« in Slovenskega dijaškega doma v Trstu

Dejavnost Slovenskega dijaškega doma v Trstu in prosvetnega društva »Barkovlje« se že več let odraža v vzgajanju zdravega duha v zdravem telesu. Slovenski dijaški dom, katerega namen je predvsem v vzgoji in izobraževanju mladih, da se bodo gojenci navadili lepega vedenja, poudarja pravi medsebojni tovariški odnosov in pravičnega odnosa do učenja in izpolnjevanja dolžnosti, ki jim jih nalaga šola in družba, skrbi za različni športni vrstami na svojih prostorih, gibanjem na prostem, z baletnimi vajami in s kulturnimi in športnimi prireditvami za to, da se telesni in izobraževalni razvoj dopolnjujeta z umsko pripravo za šolo. Prav po- dobno skrbi tudi prosvetno dru- štvo »Barkovlje«, ki usklaja izo- braževalno vzgojo s telesno, ko vključuje v svojo prosvetno de- javnost tudi baletne vaje otrok različne starosti. Prav te dni se s še večjim zagonom pripravlja gojenci Slov. dijaškega doma za športno srečanje z gojenci

Slovenskega dijaškega doma v Go- ricu in za zaključno prireditev baletnih gojencev, ki bo 9. junija t. l. v Kulturnem domu v Trstu skupno z baletnimi gojenci bar- kovljskega prosvetnega društva.

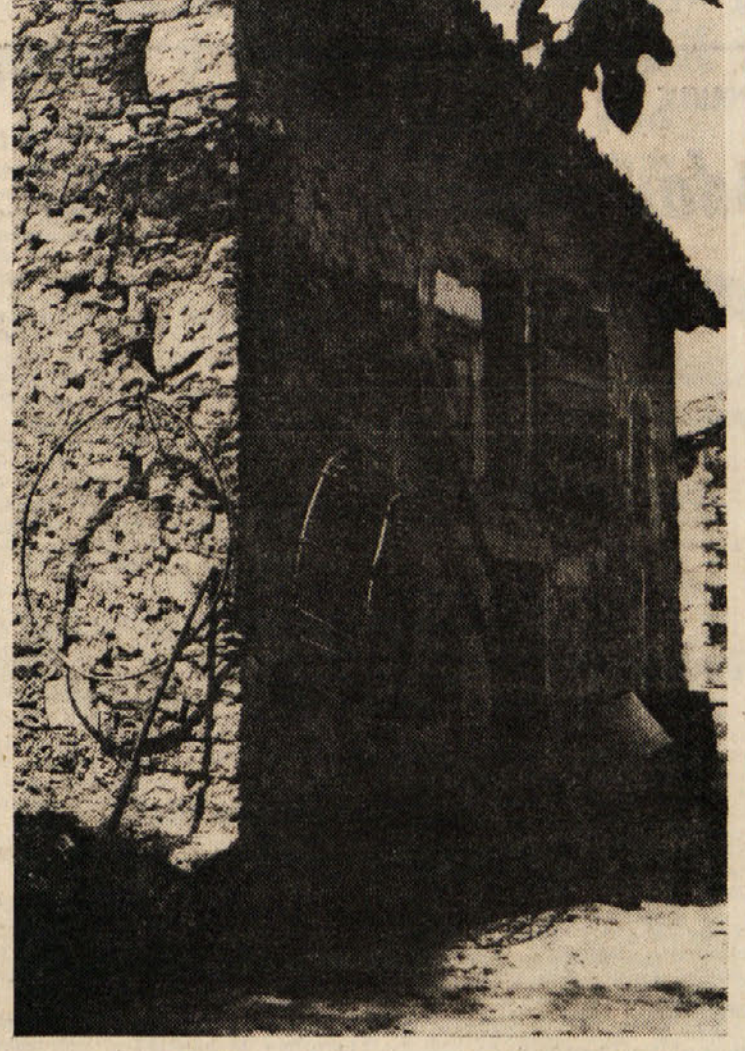
Lepo je videti to mladino med šestimi in dvajsetimi letom, ko vadi prilagoditve mehkih prične- nih gibov telesnih delov melodiji glasbe, ki jih spremlja. Lahkot- no stopajo majhne nogice za rit- mom glasbe, se dvigajo na prste, krožijo po odru in poskakujejo, telesa se nagibljejo zdaj na levo, zdaj na desno, zdaj naprej, zdaj nazaj, drobne roke križijo ko krila metuljčev, se oprijem- ljejo in zopet spuščaj, zdaj na- vzgor, zdaj navzdol: celo telo je ena sama ubranost po glasbeni melodiji, vsaka mišica deluje po taktu glasbe in vadi. Njihove oči se svetijo od veselja in notranjega zadovoljstva in kar vidi se na njih, kako so srečni, če se jim je posrečilo napraviti pravilen gib, korak in kret. Va- diatelj stoji mirno med njimi, o-

pazuje natančno vsak njihov gib, korak in kret, popravlja in hv- ali, bodri in kara, kakor je pač potrebno, in zopet ponavlja in vnovič začenja melodijo in takt. Po vsaki vaji se zadihana telesa nekoliko oddahnejo, nato pa jih nova melodija in nov takt pože- neta po odru naprej in nazaj, čez sredino iz enega kota v drug kot in v krogu v ubran ples, med katerega se mešajo samo udarci nog, šum drsajočih se prstov, glas vadiatelja in zadihanost o- trok. Vse to delajo radi in z ve- seljem, kajti zavedajo se, da bo- do nastopili pred zbranim občin- stvom in da se morajo zato do- bro pripraviti, da bodo poželji nji- hovo odobravanje in plaskanje, kakor so ju že večkrat bodisi ob- prireditvah v Dijaškem domu sa- mem bodisi v različnih prosvet- nih dvoranh in v Kulturnem do- mu.

Zelimo jim, da bi s svojim tru- dom in prizadevanostjo imeli za- doščanje in na prireditvi v Kul- turnem domu uspehi.

Motiv z našega Krasa

Josip Vidmar: DNEVNIKI (Založba Mladinska knjiga - Ljubljana)

Kot ni potrebno predstavljati Josipa Vidmarja, slovenskega knji- ževnika, kritika, esejista, pred- sednika Slovenske akademije znan-osti in umetnosti, tako ni tre- ba posebej predstavljati njegov- jih Dnevnikov. Vsaj ne za bralce ljubljanskega Deda, v katerem je Josip Vidmar nekaj časa pred dvema, tremi leti redno objavjal liste iz svojega dnevnika in v njem, z njemu lastno miselnostjo, strmo, zdravo človeško filozofi- jo in s svojim širokim obzorjem, glasil nekatera dogajanja in po- jave ter obravnaval nekatere ak- tualne probleme. Ne samo dogaja- nja v slovenskem kulturnem živ- ljenju, v literaturi in umetnosti, temveč tudi pojave v našem druž- benem, političnem življenju, do- sežke in uspehe, pa tudi slabosti in strupena, vedno hoteč u- gotoviti resnico in zavzemati se za- njo. Založba Mladinska knjiga je zdaj te Vidmarjeve dnevnike za- piske — vseh skupaj jih je 53 — pod naslovom DNEVNIKI iz- dala v knjigi. S tem je založba dala slovenskim bralcem možnost, da v miru in v določen časovni odmakjenosti znova prelistajo Vidmarjeve dnevnike in zapise in o njih ter o problemih, ki jih obravnavajo, vnovič razmišljajo.

Josip Vidmar se v svojih Dnev- nih dotika najrazličnejših vpra- šanj in problemov slovenske stvar- nosti in njenega kulturnega živ- ljenja. Posega pa pogosto tudi d- lje iz ožje sfere kulturne pro- blematike dotikajoč se na eni strani družbenih vprašanj na dru- gi strani pa splošno človeških problemov. Spomnimo se glose, v kateri je razpravljal o proble- mih slovenskega jezika v okviru jugoslovanskega pisateljskega Do- brico Cusićem, pa zapiska o viet- namski vojni. Sicer pa razpravlja Vidmar v svojih dnevnikih o ek- sistencializmu, o filozofiji v da- našnjem času, o funkciji in o kri- zni literature, o znanosti in veri, pa o Presernu in Zupančiču, Ja- kopcu, o grafičnem bienu itd. itd. Avtor je svoje dnevnike raz- vrstil tako, da so ti smiselno raz- vrščeni in razporejeni v neko ce- lo, ki skuša dati bralcu odgo- vor na vprašanja, ki nas zani- majo ali so nas zanimala včeraj. Vse seveda s stališča ostrega Vid- marjevega zornega kota. Pač za- to, da bi bralci o vseh teh vpra- šanjih razmišljali izdružoma me- ditirali, kot to Vidmar posebej ozna- čuje razmišljanje o problemih.

Alberto Sordi v novem fil- mu »Zdravnik bolnišnice bla- gajne«, ki ga snemajo v Ri- mu pod vodstvom režiser- ja Luigijsa Zampe. Po ro- manu Giuseppe D'Agate je scenarij napisal Sergio A- midei s sodelovanjem same- ga Sordija, Zampe in tudi D'Agate

Oktobarska revolucija in slovenska literatura

Oktobarska revolucija je kot silovit uvod iz kapitalistične v socialistično družbo obliko uči- kovala na tedanjo evropsko zavest mogoče evokativno. Ustvarjalne du- hove je pognila za seboj, ali pa jih je izvajala proti sebi. Kot druž- beno etična in duhovna energija je pridelala tudi pisatelje za raznetila njihovo umetniško de- javnost. Tako začenja uvod v svojo knjigo z razpravo o odme- vilih oktobarske revolucije v slo- venski literarni mladosti slovenski literarni zgodovinar Franc Zdra- vec. Knjigo je pod naslovom Ok- tobarska revolucija in slovenska literatura posredovala slovenskim bralcem Pomurska založba v Mu- rski Soboti. Gre torej za objavo razprave, katere izdelavo in izid je omogočila komisija za znan- stveno raziskovalno delo filozof- ske fakultete v Ljubljani. Za raz- pravo, ki bo sicer zanimiva za ož- je krogo poročevalcev slovenske literature in posebnih ljubiteljev domače književnosti, ki pa je vseeno vendar pomembna za ra- zumevanje idejnih in estetskih tokov v slovenski književnosti v času med obema vojnama in za spoznavanje, kako je revol- ucijski dogodek v Rusiji odmeval med slovenskimi književniki in kako je razgibal njihovo us- stvarjalnost.

Franc Zdravec se je svoje- ga dela lotil seveda temeljito in je slovensko povojno literaturo podrobno analiziral ločeno po vrstah. Najprej je orisal kultur- nopolično ozadje po prvi sve- tovljni vojni nato pa analiziral

blisticlko, je maločisto pa se je lo- teral vprašanja, ki so se pojavila v literarni estetiki. Pač pa so si pri- zadevali, da slovenska družba premeša individualizem in vsake- mu človeku prizna polno dostoi- janstvo, razširjajo obseg social- ističnega lepševlja tudi tako, da so prevajali sovjetske in nemške socialne ter revolucionarne pes- niki in pisatelje.

Zdravec sam pripominja k svo- ji razpravi, da razume zbrano gradivo bolj kot pobudo za na- daljnje raziskovanje progresivne misli v slovenskem lepševlju med obema vojnama, kakor pa kot delo, v katerem so postavljene in tudi že razrešene glavna vprašanja naslovne teme. Dosti je se leposlovnega gradiva in tudi nekaj avtorjev, ki jih bo treba upoštevati. Niso se dostopni spo- minski zapiski, dnevniki, ki bodo omogočili še bolj podrobno osvet- liti oblikovanje povojnega revo- lucionarnega in protirevolucionar- nega leposlovja.

Si. Ru.

O KULTURNIH STIKIH MED SLOVENCMI IN ITALIJANI

Trubar, Bonomo in Vergerio

Škof ga je imenoval za komor- nika in ga se pred maškarnim posvečenjem uvajal na Tržaškem. Da je Bonomo zares ce- nil Trubarja, nam dokazuje med drugim tudi navedba lista »Os- servatore Triestino« od 8. mar- ca 1844 v članku pod naslovom: »Del vescovo di Trieste Pietro Bonomo«, ki pravi:

«Esso tenne in qualche conside- razione quel Primus Trubar, ca- nonico di Trieste, predicatore carismatico, il quale più tardi pas- sò ai protestanti...» (»Cenil je tistega Primoža Trubarja, tržaške- ga kanonika, kranjskega pridigar- ja, ki je kasneje pristopil k pro- testantom...«)

Te Bonomove pikre ugotovitve se brez dvoma nanašajo na nje- gove vernike na Tržaškem. Ko so Trubarja začeli zaradi novover- ske vneme preganjati tudi v Tr- stu, ga je Bonomo leta 1542 spet poslal v Ljubljano in mu priskr- bel pri škofu Francisku Kacijar- narju imenovanje za kanonika v tamkajšnjem stolnem kapitulju.

Trubar ni več prišel v stik s starim škofom Bonomo, ki je umrl leta 1546 v 88 letu starosti. Trubarju so sporocili, da se je njegov veliki zaščitnik in dobrot- nik dal obhajati pred smrtjo pod obema podobama kakor tri le- ta prej tudi ljubljanski škof Ka- cijanar. Kljub temu pa Bonomo ni imel nikdar v načrtu spre- membe razmerja z Rimom niti spremembe liturgije, ker je bil prepričan, da gre za reformacijo v okviru enotne cerkve. Po smr- ti Pietra Bonoma je bilo nemo- goče, da bi luteranstvo moglo uspevati na Tržaškem. Novega škofa Franciska Jožefiča so nam- reč kmalu osumili krivoverstva in ga pregnali. Leta 1549 pa je postal tržaški škof Spanec An- tonio Peregrin Castilegio, ki se je dal ponasati za nazivom a- postolskega inkvizitorja. Primož Trubar je s smrtjo Pietra Bo- noma izgubil vsak stik s Trstom.

Trubar je Bonomo v spomin napisal v predgovoru k Novemu testamentu leta 1557 te besede:

«Peter Bonomo je bil učen evan- geljski škof in star, zvest služab- nik preslane rodovine avstrijs- ke... Ta tržaški škof me je vza- jal, učil in poštno navajal k po- polni pobožnosti. Na svojem do- ru je meni in drugim razlagal po- leg Vergilia tudi Erazmovo para- fraze in Calvinove institucije in laškem, nemškem in slovenskem jeziku. In ko sem bil še dečki pevec v njegovem pevskem zbu- ru, me je obdaril z župnijsko Lo- ko pri Radečah, s katere absenco ali penzijo, kakor se reče, sem študi- ral nekaj časa na Dunaju. Ko me je nato posvetil v duhovnika, mi je dal v upravo župnijo Laško, nato mi je naklonil beneficijo sv. Maksimilijana v Celju in naposled mi je pomagal obenem s prostos- rščnim in gostoljubnim gospodom, pokojnim gospodom Franciškom Kacijanarjem, ljubljanskim škofom, do kanonikata v Ljubljani. In dobri Bonomik je preminil čisto krščansko leta 1546 ko me je bilo nad 90 let. Kristus, naš Gospod, daj njemu in nam vsem veselo vstajenje! Amen!»

4. Trubar in Vergerio

Če ima tržaški škof Pietro Bo- nomo velike zaslugе, ki je vzgo- jil Primoža Trubarja v zavedne- ga Slovence in počitnika sloven- ske književnosti, moramo biti sen- sko modrušemu in koprskemu škofu Pieru Paolu Vergerio se bolj hvaležni, ker je nudil Primožu Trubarju pomoč v kritičnem tre- nutku njegove književne dejavnosti ter postal njegov svetovalec za slovenski jezik in pravopis.

Pravnik, humanist in verski re- formator Pier Paolo Vergerio se je rodil v Kopru leta 1498 iz stare plemiške družine, ki je dala kul- turnemu svetu več književnikov, zgodovinarjev, politikov in cerkve- nih dostojanstvenikov. Doktoriral je v civilnem in cerkvenem pra- vu, postal sodnik, univerzitetni profesor in odvjetnik. Poročil se je z Diano Contarini, potomko slavne beneške roduine. Po nje- ni smrti je leta 1527 sprejel kot laik važne položaje v katoliški cerkvi. Leta 1539 ga je postal pa- pež kot nuncija v Nemčiji, kjer je prvič prišel v stis s protestant- skimi reformatorji. Leta 1536 je bil posvečen istočasno za duhov- nika in škofa. Najprej je dobil senjsko modruško škofijo na Hr- vaškem. Tedaj se je naučil hrva- škine in se začel zanimati za slo- venske kulturne zadeve. O Slova- nih in njihovih razmerah se je povrsno seznanil pri Herbersteinu. 6. septembra isteg. leta 1536 je postal škof v rojstnem Kopru. Kljub odgovornemu cerkvenemu položaju se je še danje ukvarjal s politiko in diplomacijo. Leta 1540 je sicer uradno zastopal franco- ske koristi na wormskega zboru, vendar se stalno ravnal po navo- slostno poglavitni ter ga obdarova- ti s to veliko milostjo in darom, da bi se njegov jezik kakor jezik drugih narodov pisal in čit- al in da se bi sveto pismo in druge druge krščanske knjige o slovenskem in hrvaškem jeziku prav razločevali.

Kidric glede tega ugotavlja, da je Trubar že v času med leti 1542 in 1547:

«...dosti zmišljal, s kakovi- mi puhišabi to našo besedo bi mo- gli prout, po tej ortografiji štali nu imi zastopati... pitati.»

Govoto je bila starost kriva, da ni škof Bonomo odločno stopil na stran protestantskih propovedni- kov. Leta 1541 je imel namreč že 83 let. Razen tega se je za- vedal, da so pridige Giulia Te- renziana in prizadevanje nekega mladega pridigarja, prav gotovo

Trubarja: »habbino parturito po-

Trubarja: »habbino parturito po-

Trubarja: »habbino parturito po-

OB LETOŠNJEM ZAČETKU TRADICIONALNIH VINSKIH RAZSTAV

Razstave učinkovito prispevajo k izboljšanju kakovosti vinskega pridelka in njegove prodaje

Lanski pridelek je znašal: v tržaški občini 1.036.676 l, v dolinski 486.918 l, v devinsko-nabrežinski 154.580 l, v zgonski 161.725 l in v repentaborski občini 20.600 l

V Dolini bo od danes do torka, ob priliki tradicionalnega vsakega praznika "Pod majem", 12. občinska razstava domačih vin, na kateri sodeluje 26 domačih vinogradnikov s 25 vzorci belega in 12 vzorci črnega vina iz Doline, Boljuna, Rackovlj, Prebena, Boršta in Mirova. Med belim vinom so najbolj zastopana malvazija, sovinjon in rebula, burgundec. Prihodnje občinske vinske razstave bodo v Zgonu, v Nabrežini in v Repnu. V Kržu pa bo Konzorcijski pridelavec vina tržaške občine priredil II. razstavo domačega vina ob priliki praznika vsakega patrona 28., 29. in 30. junija. Lani ni bilo občinske razstave v Miljah in nič ne kaže, da bi bila letos, čeprav so se občinske vinske razstave začele pred 14 leti prav v Miljah.

Pred 14-15 leti so vinogradniki, zlasti v Miljskih hribih, pa tudi v Bregu in na Krasu, imeli velike težave s prodajo svojega vinskega pridelka. Domači gostilničarji niso hoteli kupovati domačega vina, ker so ga v tujini dobili po nižji ceni, motorizacija ni bila še tako razvita kot zdaj in ni bilo toliko izletnikov iz mesta. Mnogi meščani so odkrili podedežle v dobro domačo kapljico v naslednjih letih. Razen tega pa so na mestnega potrošnika zelo vplivale vesti o ponarejanju vina pri nekaterih velikih podjetjih v Italiji. Pristni domači pridelki iz leta v leto bolj cenjeni in iskani.

K temu so pripomogle predvsem vinske razstave. Na to zamisel so najprej prišli vinogradniki iz Miljskih hribov, ki so priredili tako razstavo v Čamporah. Čez dve leti smo že imeli prvo občinsko razstavo v Miljah. Tudi tedaj so pred 12 leti sledili kmetje iz dolinske občine, nato iz devinsko-nabrežinske, repentaborske in zgonske občine, lani pa kmetje iz Krža. Tržaška občina, čeprav je sorazmerno največji vinskega pridelka na področju tržaške občine, vsa ta leta namreč ni dala pobude za občinsko vinsko razstavo, lani pa je podprla tako pobudo, sicer še krajevne značaja, vinogradnikov iz Krža. Predstavniki občinske uprave so ob lanski prvi razstavi nadaljnji pomoč občini za celotno prirediteljo, naj se dogovorijo z vinogradniki iz drugih vasi in krajev tržaške občine za vinsko razstavo, ki bi imela širši okvir. To bi bilo zelo koristno in potrebno.

Razstave domačih vin privabljajo iz leta v leto večje število gostov iz mesta. Kdor poskuša razna vina in mu je všeč vino tega ali onega vinogradnika, si zapiše naslov in prenaša sam k njemu po vino. Razen tega pa so vinske razstave, kakor je že večkrat poudaril sam predsednik Pokrajinske turistične ustanove odv. Terpič, znatno pripomogle k razvoju domačega turizma.

Strokovnjaki poudarjajo še drugi, bolj pomembni učinek in uspeh vinske razstave. Vinske razstave so namreč spodbudile vplivale na mnoge vinogradnike, da so obnovili in preuredili svoje kleti, da tudi pazijo na vinsko posodo, da so obnovili vinograde, da so dosegli boljše kakovost vin.

Na vsaki vinski razstavi strokovna komisija oceni vina in dodeli nagrade. Strokovnjaki opozorijo vinogradnike na napake in pomanjkljivosti, ki jih imajo na dosegljivosti in uspehi, ki pa jih dosežejo. Vse to je pripomoglo, da sta naša vinogradnika niso več zaskrbljeni glede prodaje dobrega domačega vinskega pridelka in da ga tudi dobro vnovijo, zlasti v omejenih. Dosegli so torej lepe uspehe, vendar se s tem ne smejo zadovoljiti.

Marsikateri vinogradnik nima še take kleti, kot bi morala biti, in zlasti po stari navadi, ne skrbi za posodo in ne pazi na vino. Tudi ni toliko kriva malomarnost, kot pomanjkanje strokovne izobrazbe. Če večkrat smo zabeležili pri izložitvi vinogradnikov, ki pričakujejo večjo strokovno pomoč kmetijskega nadzorništvu skozi vse leto, in sicer s predavanji, praktičnimi nastopi, pregledi v vinogradih in v kletih.

Vinogradniki na Trškem imajo zaradi bližine mesta in ljubiteljskega pridelka dobro tržišče. Zaradi tega jim ne delajo skrbi dogovori v okviru Skupnega evropskega tržišča, kakor živinorejcem. To domače tržišče pa je

treba ohraniti z dobro kvaliteto in večjo proizvodnjo.

Ob zaključku navajamo nekaj statističnih podatkov o domači proizvodnji vina na podlagi prijavi, ki jih morajo vsako leto sporočiti vinogradniki občinskemu tržarinskemu uradom.

V dolinski občini so vinogradniki prijavili, da so leta 1967 pridelali skupno 486.918 litrov vina, in sicer 373.950 belega in 112.968 črnega. V devinsko-nabrežinski občini so prijavili 154.580 litrov belega in 32.740 črnega vina, v zgonski občini 161.725 belega in 39.320 črnega, v repentaborski 20.600 belega in 13.200 črnega, v tržaški pa 1.036.676 belega in 505.499 črnega vina. V tržaški, dolinski, repentaborski, zgonski in nabrežinski občini so torej lani prijavili skupno 1.660.439 litrov vinskega pridelka. To pomeni, da so v omejenih občinah lani pridelali skupno 327.860 litrov vina več kot predlansko. Večji vinski pridelki so imeli sorazmerno v vseh

omenjenih občinah, razen v repentaborski, kjer so lani pridelali skupno 3295 litrov manj vina kot leta 1966, in sicer zaradi toče ter slabega vremena.

Največji porast vinskega pridelka v primerjavi z letom 1966 so lani dosegli prav v dolinski občini, in sicer kar 149.333 litrov več kot prejšnje leto, v devinsko-nabrežinski občini 48.440 litrov več kot leta 1966, v zgonski 44.050 več kot predlansko, v tržaški pa 88.727 litrov več kot leta 1966.

Iz navedenih podatkov je tudi razvidno, da je še vedno največji vinski pridelavec v tržaški občini, kateri sledi dolinska občina.

CVETLIČNA RAZSTAVA

V ZIMSKEM VRTU VELIKA (MIRAMARSKI PARK)

RAZSTAVA ORHIDEJ

«UMETNOST IN PRIRODA» EDOARDA DEVETTE

FILATELISTIČNA RAZSTAVA, CVETLICE OTROK

IN RAZSTAVA OKRASNIH PTICEV

Obiščite cvetlično razstavo

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Pri gradnji novega poslopja padel s 5. nadstropja in se ubil

Lastnik gradbenega podjetja in njegov sin v prizivu oproščena krivde zaradi pomanjkanja dokazov

Pred tržaškimi prizivnimi sodiščem (predsednik Franz, generalni pravdnik Franzot, zapisnikar Mosca-Riatel, obramba Cember) je bila ponovna obravnava proti dvema osebam, ki sta bili obtoženi, da sta nenamerno povzročili smrt tedaj 19-letnega Franca Germanija iz Ul. Bisoletto 9.

Gre za primer smrtni nesreče, ki se je pripetila 5. decembra 1964 na gradbišču nove 6-nadstropne stavbe na vogalu Trga Skorjka in Ul. Commerciala.

Kako se je nesreča pravzaprav pripetila, ni bilo nikoli popolnoma jasno, kajti ni bilo priča, ki bi lahko trdila s popolno gotovostjo, da so videli njen potek. Gotovo je to, da je Franco delal v 6. nadstropju in potem odšel v peto, kjer je stajal na oder, ki je bil postavljen okoli vse zgradbe. Mladenič je bil tesar ter je delal komaj 14 dni pri podjetju SAIG, ki je gradilo poslopje. Kot tesar pa je pripravil lesene opaze za vlivanje betona. Ko je bil na oderu petega nadstropja, je z železnim drogom razdiral opazo. Nenadoma je izgubil ravnotežje in padel kakih 19 metrov globoko na cesto, kjer je obležal v krvi. Prepeljali so ga v bolnišnico, toda že pol ure pozneje je udišnil zaradi hudih notranjih poškodb.

Prisilovalni organi so prijaviili sodišču lastnika podjetja, 67-letnega inženirja Edoarda Routhera-Rutera iz Ul. Trento 1, in njegovega 29-letnega sina Gualterja Walterja. Dolžili so ju, da sta zagrešila nenamerno uboj, ker nista poskrbela za predpisane varnostne ukrepe na delu.

Kazensko sodišče je pred pol leta spoznalo oba za kriva ter ju obsodilo, vsakega na 4 mesece zapora pogojno in brez vpisa v kazenski list. Prekršek, ki je zadeval pomanjkljive varnostne ukrepe, je bil amnestiran.

Proti tej razsodbi sta se pritožila oče in sin. Trdila sta namreč, da se je nesreča pripetila na čisto drugačen način, kot so prikazali prisilovalni organi. Ni bilo res, sta dejala, da je mladenič strmoglavil skozi večjo luknjo, ki je bila na podu odra (napravili so jo za vrvi divigala), temveč je padel čez ograjo. Pri razdiranju opaza je namreč uporabljal železen drog, ki mu je nenadoma zdrsnil izpod deske. Zato je izgubil ravnotežje ter omahnil nazaj čez ograjo (po mnenju prisilovalnih organov pa je razdiral opazo, stoječ s hrbtom obrnjen v smeri doline odra). Obtožnica sta trdila, da je edino njuna domneva pravilna, ker bi si drugače ne mogli razlagati dejstva, da je nesrečen padel več metrov proč od zida in da je drog zletel kar kakih 10 metrov daleč v navpični smeri glavne zida poslopja.

Prizivni sodniki so sprejeli njuno tezo ter so oba oprostil zaradi pomanjkanja dokazov.

Sreča pa se ni nasmehnila 27-letnemu Albertu Marienju iz Milana, ki se je tudi pritožil proti razsodbi goriškega kazenskega sodišča, ki ga je bilo oproščilo obtožbe nenamerne uboja. Prizivni sodniki so ga spoznali za krivega ter so ga obsodili na 6 mesecev zapora in 15.000 lir globe ter so mu odvzeli voziško dovoljenje za 9 mesecev.

Nesreča se je pripetila, ko se je Mariani 22. februarja predlani ponoči peljal z avtom po neki ulici v Romansu. Ko je hotel prehiteti neki drug avto, je podrl na tla tla 41-letnega Silvana Noachiga iz Romansa. Mški je nekaj dni pozneje umrl v bolnišnici.

Goriški kazenski sodniki so menili, da je bil nesreče kriv samo pešec ter so zato Marianija oprostil. Proti tej razsodbi pa se je po log prizadetega pritožil tudi javni tožilec, ki je menil, da se je Mariani peljal prehitro. Prizivni sodniki so pripisali žrtvi 30 odst. od

Dismo uredništva

Dne 18. aprila ste objavili dopis s slovenske srednje šole na Prlekiju o nagraditvi učenke Nadje Simoneta. Pripisali ste se svojo pripombo, kjer pozivate g. ravnatelja Višnjecova, naj vam pošlje prekljo, ki ga boste radi objavili, če ni vse tako res, kot ste napisali. S tem svojim pismom sem čakal, da boste pustili g. ravnatelja, prednost. Ker pa se ni oglasil, je torej vse v redu (!?), kot ste napisali. Sam bi se pa rad dotaknil dopisa, podpisanega z Em. C.R. Ne vem, kaj je hotel dopisnik povedati s stankom: »Njena smrt, pa je dopisnik bralca zavedel, da so ob koncu trimesečja je znašal 8,33, kar je edini primer v naši državi. Mogoče je ta primer res edini 8,33 v državi. Toda kdor je dopis bral, je imel vtis, da hoče dopisnik reči, da je ta učni uspeh kot edini v državi študijski uspeh. S tem, pa je dopisnik bralca zavedel, da so mislili in verjeli nekaj, kar ni res. Učenka Nadja Simoneta zasluži vsa pohvala in ji želimo, da bi bila vedno tako pridna. Mislim pa, da dopisniku ne bi moglo biti kdove kak teško ugotoviti, da so na slobo venskih solah — natančneje: v prvih razredih slovenskih nižjih srednjih sol — učenci, ki so končali trimesečje tudi z višjo oceno kot je 8,33. (Vprašanje zase je, kje je tista mera v hvall, ki na mladega človeka še nikoli uspešno in ne kako drugače. Zdi se, da tudi v tem pogledu dopis ni bil najbolje doživljan.)

Vsa ta stvar je končno kaj malo pomembna, vendar nam je ljub, če pridejo v list stari, ob katerih se mi treba nikamor sploščati. In verjeli mi boste, da bi mi bilo mnogo bolj všeč brati pismo omenjenega ravnatelja, v katerem bi bilo napisano: »Ne, ni res, da bi bila nagovora profesorjev in zahtevala učenke samo v italijanski. Tudi ni res, da bi bil ravnatelj dejal, da nagovora g. solskega skrbnika ni treba prejaviti, ker vsi obljavljajo italijansko.« Zal pa takega popravka ni bilo.

(Sledi podpis)

Natečaj za stipendije pokrajinske uprave

Tržaška pokrajinska uprava razpisuje natečaj za dodelitev 21 študijskih stipendij univerzitetnim študentom in dijakom višjih in enotne srednje šole, in sicer:

Stipendijo v višini 200.000 lir za univerzitetne študente; 10 stipendij po 70.000 lir za dijake višjih srednjih sol in 10 stipendij po 30.000 lir za dijake enotne srednje šole.

Omenjene stipendije so namenjene revnim študentom in dijakom, ki imajo z družino stalno bivališče v tržaški pokrajini, ki obiskujejo omenjene šole v tržaški pokrajini, ki niso dobili v tem šolskem letu kakor drugo šolsko stipendijo in ki imajo vse pogoje za nadaljevanje šole na osnovi doseženih izidov.

Prošnjo za udeležbo na natečaju, ki morajo biti napisane na posebnem obrazcu, ki ga prizadeži dobilo na pokrajinski upravi, opremljene z vsemi predpisanimi dokumenti, je treba poslati, najkasneje 12. ure 15. maja letos.

Razpis natečaja je objavljen na oglasnih deskah pokrajinske in vseh občinskih uprav ter v vseh solah v tržaški pokrajini.

● Zupanstvo sporoča, da je po planec Belci sporočil županu inž. Spacciniju in odbornikom Blasini in Faraguni, da je minister za šolstvo Gui nakazal 5 milijonov lir šolskemu skrbništvu v Trstu za šolsko zdravstveno službo šolobveznih otrok.

● Zupanstvo sporoča, da je po planec Belci sporočil županu inž. Spacciniju in odbornikom Blasini in Faraguni, da je minister za šolstvo Gui nakazal 5 milijonov lir šolskemu skrbništvu v Trstu za šolsko zdravstveno službo šolobveznih otrok.

● Zupanstvo sporoča, da je po planec Belci sporočil županu inž. Spacciniju in odbornikom Blasini in Faraguni, da je minister za šolstvo Gui nakazal 5 milijonov lir šolskemu skrbništvu v Trstu za šolsko zdravstveno službo šolobveznih otrok.

● Zupanstvo sporoča, da je po planec Belci sporočil županu inž. Spacciniju in odbornikom Blasini in Faraguni, da je minister za šolstvo Gui nakazal 5 milijonov lir šolskemu skrbništvu v Trstu za šolsko zdravstveno službo šolobveznih otrok.

● Zupanstvo sporoča, da je po planec Belci sporočil županu inž. Spacciniju in odbornikom Blasini in Faraguni, da je minister za šolstvo Gui nakazal 5 milijonov lir šolskemu skrbništvu v Trstu za šolsko zdravstveno službo šolobveznih otrok.

● Zupanstvo sporoča, da je po planec Belci sporočil županu inž. Spacciniju in odbornikom Blasini in Faraguni, da je minister za šolstvo Gui nakazal 5 milijonov lir šolskemu skrbništvu v Trstu za šolsko zdravstveno službo šolobveznih otrok.

● Zupanstvo sporoča, da je po planec Belci sporočil županu inž. Spacciniju in odbornikom Blasini in Faraguni, da je minister za šolstvo Gui nakazal 5 milijonov lir šolskemu skrbništvu v Trstu za šolsko zdravstveno službo šolobveznih otrok.

● Zupanstvo sporoča, da je po planec Belci sporočil županu inž. Spacciniju in odbornikom Blasini in Faraguni, da je minister za šolstvo Gui nakazal 5 milijonov lir šolskemu skrbništvu v Trstu za šolsko zdravstveno službo šolobveznih otrok.

● Zupanstvo sporoča, da je po planec Belci sporočil županu inž. Spacciniju in odbornikom Blasini in Faraguni, da je minister za šolstvo Gui nakazal 5 milijonov lir šolskemu skrbništvu v Trstu za šolsko zdravstveno službo šolobveznih otrok.

● Zupanstvo sporoča, da je po planec Belci sporočil županu inž. Spacciniju in odbornikom Blasini in Faraguni, da je minister za šolstvo Gui nakazal 5 milijonov lir šolskemu skrbništvu v Trstu za šolsko zdravstveno službo šolobveznih otrok.

● Zupanstvo sporoča, da je po planec Belci sporočil županu inž. Spacciniju in odbornikom Blasini in Faraguni, da je minister za šolstvo Gui nakazal 5 milijonov lir šolskemu skrbništvu v Trstu za šolsko zdravstveno službo šolobveznih otrok.

● Zupanstvo sporoča, da je po planec Belci sporočil županu inž. Spacciniju in odbornikom Blasini in Faraguni, da je minister za šolstvo Gui nakazal 5 milijonov lir šolskemu skrbništvu v Trstu za šolsko zdravstveno službo šolobveznih otrok.

● Zupanstvo sporoča, da je po planec Belci sporočil županu inž. Spacciniju in odbornikom Blasini in Faraguni, da je minister za šolstvo Gui nakazal 5 milijonov lir šolskemu skrbništvu v Trstu za šolsko zdravstveno službo šolobveznih otrok.

● Zupanstvo sporoča, da je po planec Belci sporočil županu inž. Spacciniju in odbornikom Blasini in Faraguni, da je minister za šolstvo Gui nakazal 5 milijonov lir šolskemu skrbništvu v Trstu za šolsko zdravstveno službo šolobveznih otrok.

● Zupanstvo sporoča, da je po planec Belci sporočil županu inž. Spacciniju in odbornikom Blasini in Faraguni, da je minister za šolstvo Gui nakazal 5 milijonov lir šolskemu skrbništvu v Trstu za šolsko zdravstveno službo šolobveznih otrok.

● Zupanstvo sporoča, da je po planec Belci sporočil županu inž. Spacciniju in odbornikom Blasini in Faraguni, da je minister za šolstvo Gui nakazal 5 milijonov lir šolskemu skrbništvu v Trstu za šolsko zdravstveno službo šolobveznih otrok.

● Zupanstvo sporoča, da je po planec Belci sporočil županu inž. Spacciniju in odbornikom Blasini in Faraguni, da je minister za šolstvo Gui nakazal 5 milijonov lir šolskemu skrbništvu v Trstu za šolsko zdravstveno službo šolobveznih otrok.

● Zupanstvo sporoča, da je po planec Belci sporočil županu inž. Spacciniju in odbornikom Blasini in Faraguni, da je minister za šolstvo Gui nakazal 5 milijonov lir šolskemu skrbništvu v Trstu za šolsko zdravstveno službo šolobveznih otrok.

● Zupanstvo sporoča, da je po planec Belci sporočil županu inž. Spacciniju in odbornikom Blasini in Faraguni, da je minister za šolstvo Gui nakazal 5 milijonov lir šolskemu skrbništvu v Trstu za šolsko zdravstveno službo šolobveznih otrok.

● Zupanstvo sporoča, da je po planec Belci sporočil županu inž. Spacciniju in odbornikom Blasini in Faraguni, da je minister za šolstvo Gui nakazal 5 milijonov lir šolskemu skrbništvu v Trstu za šolsko zdravstveno službo šolobveznih otrok.

● Zupanstvo sporoča, da je po planec Belci sporočil županu inž. Spacciniju in odbornikom Blasini in Faraguni, da je minister za šolstvo Gui nakazal 5 milijonov lir šolskemu skrbništvu v Trstu za šolsko zdravstveno službo šolobveznih otrok.

● Zupanstvo sporoča, da je po planec Belci sporočil županu inž. Spacciniju in odbornikom Blasini in Faraguni, da je minister za šolstvo Gui nakazal 5 milijonov lir šolskemu skrbništvu v Trstu za šolsko zdravstveno službo šolobveznih otrok.

● Zupanstvo sporoča, da je po planec Belci sporočil županu inž. Spacciniju in odbornikom Blasini in Faraguni, da je minister za šolstvo Gui nakazal 5 milijonov lir šolskemu skrbništvu v Trstu za šolsko zdravstveno službo šolobveznih otrok.

● Zupanstvo sporoča, da je po planec Belci sporočil županu inž. Spacciniju in odbornikom Blasini in Faraguni, da je minister za šolstvo Gui nakazal 5 milijonov lir šolskemu skrbništvu v Trstu za šolsko zdravstveno službo šolobveznih otrok.

● Zupanstvo sporoča, da je po planec Belci sporočil županu inž. Spacciniju in odbornikom Blasini in Faraguni, da je minister za šolstvo Gui nakazal 5 milijonov lir šolskemu skrbništvu v Trstu za šolsko zdravstveno službo šolobveznih otrok.

● Zupanstvo sporoča, da je po planec Belci sporočil županu inž. Spacciniju in odbornikom Blasini in Faraguni, da je minister za šolstvo Gui nakazal 5 milijonov lir šolskemu skrbništvu v Trstu za šolsko zdravstveno službo šolobveznih otrok.

● Zupanstvo sporoča, da je po planec Belci sporočil županu inž. Spacciniju in odbornikom Blasini in Faraguni, da je minister za šolstvo Gui nakazal 5 milijonov lir šolskemu skrbništvu v Trstu za šolsko zdravstveno službo šolobveznih otrok.

● Zupanstvo sporoča, da je po planec Belci sporočil županu inž. Spacciniju in odbornikom Blasini in Faraguni, da je minister za šolstvo Gui nakazal 5 milijonov lir šolskemu skrbništvu v Trstu za šolsko zdravstveno službo šolobveznih otrok.

● Zupanstvo sporoča, da je po planec Belci sporočil županu inž. Spacciniju in odbornikom Blasini in Faraguni, da je minister za šolstvo Gui nakazal 5 milijonov lir šolskemu skrbništvu v Trstu za šolsko zdravstveno službo šolobveznih otrok.

Ako ste mladi, vas bodo še bolj razvneli...

Ako ste stari, vas bodo pomladili...

Ako ste žalostni, vas bodo razveselili...

Ako ste čemerni, vas bodo razvedrili...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Ako ste jezni, vas bodo spravili z vsemi...

Beneški Slovenci in Furlani pred skorajšnjimi volitvami

Koliko emigrantov iz tujine bo prišlo volit domov? - Stalno upadanje števila volivcev

Nezadovoljstvo furlanskih krogov v videnski pokrajini, o katerem so pisali italijanski listi (Messaggero Veneto, Il Gazzettino, Il Corriere della Sera in l'Unità), je radikalnejše in nekoliko organizirano v primerjavi s pasivnim in spontanit nezadovoljstvom ter razočaranjem beneških Slovencev, ki temelji na tem, da ni Italija v sto letih ničesar uresničila, da ne bi bilo treba biti beneškim Slovincem odvisni samo od emigracije, če so hoteli živeti, prehranjevati svoje družine in sploh obstati. Leta 1968, v letu dvojnih pomembnih volitev, deželnih in političnih, vedo vsi beneški Slovenci, da bodo živeli le od denarnih rimskih svojih emigrantov in da bo preteklo še marsikatero leto, preden bodo lahko doma dobili dobro plačano mesto v industriji. Pri volitvah leta 1963 v italijanski parlament in senat so volili v Beneški Sloveniji in v glavnem samo tisti, ki živijo doma. Emigrantov je prišlo na volitve, kljub temu da so imeli brezplačno vožnjo na vlakih, komaj okoli 300. Tako malo so se zanimali za volitve, da niso bili pripravljeni žrtvovati nekaj dni dela in izgube seveda dveh ali treh dnevnih plač, pa čeprav vsakega od njih mika videti domačo vas in se odpočiti doma vsaj za dva ali tri dni.

Verjetno se bo letos zgodilo isto, da se bo vrnilo nekaj sto emigrantov v Beneško Slovenijo na volitve, ker bi radi uživali nekaj domačih dni v majskih dnevih.

Beneški Slovenci vedo za pismo 529 duhovnikov videnske pokrajine, ki so ga ob začetku leta naslovili na najvišje državne vrhove njihovi dušni pastirji iz obupa nad sedanjim stanjem v videnski pokrajini, ko zaradi katastrofalnega gospodarskega stanja v hribovitih propadajo vasi, družina, polje in sploh vsa pokrajina, ki so ji odvzete vse aktivne delovne moške in ženske sile, iz solidarnosti so tudi slovenski dušni pastirji v svoji moralni odgovornosti za materialni in duhovni dobrobit slovenskih vernikov pristavili podpise na spomenico velikanske večine dušnih pastirjev v videnski pokrajini.

Beneški Slovenci so opazovali protestne demonstracije v Karniji, njihovo splošno stavo in ostre karnijske kritike na račun centralnih rimskih in krajevnih deželnih oblasti, ker Karnija, kljub vsem zagotovilom, propada, ker ni delovnih mest, god poglavito zaposlenost. V prejšnjih desetletjih so ženske presegale število moških volivcev. Speter in Sv. Lenart s svojimi šolami in drugimi možnostmi za življenje pa imata nekaj več ženskih volivcev kot pa moških, ker je pač več žensk doma kot pa v hribovskih krajih. Prevladuje, kot je znano, mišljenje, da ženske v Italiji volijo rajši konservativne kandidate. Koliko bodo pa dejansko oddali glasov moški ali pa ženske, je pa še negotovo. Kot je znano, je bilo ob zadnjih političnih volitvah l. 1963 precej belih glasovnic oddanih prav v naših slovenskih emigrantskih krajih. Dalje je še negotova udeležba emigrantov pri volitvah. Težko je predvideti, koliko emigrantov se bo vsaj iz bližnjih emigrantskih delovnih središč odpravilo na pot, da bi volili doma. Verjetno je zato, da bo število ženskih oddanih glasov v naših slovenskih krajih prekosilo število moških glasov, pa čeprav je žensk samo v sedmih slovenskih občinah za 405 manjše od moških vpisanih volivcev.

A. R.

VESTI IZ SOVODENJ

V petek zvečer bo spet seja občinskega sveta

Med 1246 volivci sovodenske občine prevladujejo ženske

Sovodenski župan Jožef Čučet, ki je sklical za petek, 10. tm. zvečer ob 20. uri sejo občinskega sveta, ki bo v sejni dvorani na županstvu.

Na dnevnem redu je 10 točk. Razpravljalni bodi o najetu posojila pri državni blagajni za kritje občinskega primanjkljaja iz leta 1967, ter primanjkljaja iz leta 1966. Razpravljalni bodi nadalje o nakupu zemljišča, na katerem nameravajo graditi občinsko telovadnico z deželni prispevkom. Izvolili bodo občinskega predstavnika v šolski patronat ter pregledali in morebiti odobrili sklep odbora za povisek plače šolskim posrednikom. Prav tako bodo morali potrditi sklep izvršnega odbora o ustanovitvi občinskega volilnega urada ter dopolnilno dodatek občinskim namestnicem v smislu zakona št. 249 od 18. marca 1968.

Na dnevnem redu so tudi predlogi za spremembe nekaterih postavk v občinskem proračunu ter poveritev izdelave občinskega regulacijskega račta strokovnjaku. Pod točko razno se bodo pogovorili še o drugih občinskih problemih, ki niso izrecno na dnevnem redu.

Jutri zvečer ob 20. uri se bo na županstvu v Sovodnji sestala občinska volilna komisija, da bi izvolila 10 skrutinatorjev za bližnje državne in deželne volitve, ki so potrebni za obe volitvi v Sovodnji in v Gaborju. Ob te priliki naj omenimo, da so na županstvu zaključili tudi s pregledom volilnih upravičencev. Po zadnjih podatkih imajo v občini 1246 volivcev za poslansko zbornico in 1150 za senat. Med volivci za poslansko zbornico je 592 moških in 654 žensk, za senat pa 537 moških in 613 žensk. Mladih volivcev od 21. do 25. leta je 96; med njimi je več moških (55) kot pa deklet (41).

V Števerjanu so izbrali skrutinatorje

Občinska volilna komisija se je zbrala k seji na županstvu in dolo-

PREDLOG OBČINSKEGA ODBORA V GORICI

V skladu z zakonom naj državni organi skrbijo za šolska poslopja

Med poletnimi meseci bodo občinski uslužbenci delali samo v dopoldanskih urah - V petek seja občinskega sveta

Na zadnji seji občinskega odbora v Gorici, ki ji je predsedoval župan Martina, so sklenili poslati državnim organom zahtevo, naj v skladu z zadnjim zakonom sami upravljajo šolska poslopja in da bo občinska uprava to upravo ohranila samo toliko časa, dokler je država ne bo prevzela v svoje breme. Odborniki so nadalje obsežno govorili o pobiranju smeti ter masni avtobusni službi, kakor tudi o prošnjah za zdravniško pomoč potrebnim občanom.

Občinski uradi bodo tudi v letošnjem poletnem razdobju, ki gre od 18. junija do 15. septembra odprti po neprekinjenem urniku samo v dopoldanskih urah od 7.30 do 13.30. Občinskemu svetu bodo predlagali, naj uslužbencom priz-

na mesečno doklado v višini 3 odst. plače, ki jo predvideva zakon 249. Kar zadeva javna dela, naj ome- nimo odločitev občinskega odbora, da s prihranki od popravila ma- kadamskih okoliškinj cest uredi Ul. del Collio v Ločniku za skoraj 10 milijonov lir. Razširili bodo vhod- na vrata iz Ul. Boccaio na iz- vazni trg, da bi mogla skozi nje tudi večja vozila ter nakupili za- ter večja vozila ter nakupili za- ter večja vozila ter nakupili za- ter večja vozila ter nakupili za-

Priloga seja občinskega sveta bo v petek 10. maja ob 18.30.

Delavka iz Štandreža se je ponesrečila na delu

V civilni bolnišnici v Gorici so večer ob 17.15 nudili prvo pomoč 39-letni Aniti Zavadlav iz Štandre- za, Mihaelova cesta 191, ki se je malo prej ranila na levem palcu, ko je na delu v podjetju IMCA v Gorici po nesreči vtaknila prst med kolesje nekega stroja. Okre- vala bo v 7 dneh.

Mopedist je trčil z vojaškim vozilom

Pri trčenju z vojaškim vozilom si je večeraj zjutraj zlomil levo stegnenico 61-letni Alojzij Bajt, ki je po rodu iz Anihovega ter živi sedaj kot upokojenec v Moraru. Bajt se je nekaj po 8. uri peljal z mopedom iz Ločnika proti Go- rici. V nasprotni smeri je prihla- jal po Ul. Madonina vojaški avto, ki ga je vozil 22-letni Adnino Vi- snara vojak pri 82. pešpolku. Av- to je podrl mopedista, ki je pri padcu dobil hude poškodbe. Od- peljali so ga v civilno bolnišnico, kjer so ga pridržali za 60 dni na zdravljenju zaradi zloma leve steg- nenice in drugih poškodb. Karabi-

OBVESTILO ZA IZLETNIKE V DALMACIJO

Vse tiste, ki so se vpisali na podružnici Primorskega dnevnika v Gorici za izlet v Dalmacijo, prosimo, naj se jutri zglasijo na podružnici zaradi dopolnitve osebnih po- datkov in plačil. S seboj naj prinesejo potni list.

JUBILEJ ZASLUŽNEGA PROSVETNEGA DELAVCA

Angel Forčič s Svetega je praznoval 75-letnico

Pred kratkim je praznoval 75-letnico življenja, po vsem Gorškem znani prosvetni delavec Angel Forčič s Svetega pri Komnu. Nered pripoveduje o sebi in svojem delu, vendar dostavlja, da je potrebno seznaniti mlajši rod, s kakšnimi žrtvami in težavami smo v tistih časih gradili našo prosvetno stavbo.

Forčič se je rodil v revni 14-član- ski družini. Aktivno je začel sode- lovati v prosvetni dejavnosti že kot mlad mizarški vajenec v Solkanu, nato pa kot mizarški pomočnik v Gorici. Ob izbruhu balkanske vojne je bil član odseka za pomoč bal- kanskim bratom. Seveda ga je av- strijska policija priprila ob začetku prve svetovne vojne, kot srbolija. Vlačil so ga iz zaporov v zapor. Med drugim je bil zaprt v vojaških zaporih na sedanjem Trgu Oberdan, na rihberškem gradu in tudi v Ljubljani na gradu, kjer se je sre- čal z Ivanom Cankarjem in dr. Ivanom Tavčarjem. Vtaknili so ga v kazenski bataljon na srbsko fron- to, leta 1918, se je takoj javil na- rodnemu svetu v Gorici, kjer ga je predsednik dr. Karel Podgornik po- stavil za poveljnika severnega ko- lodvora.

V dobi med obema vojnoma je zopet krepko pomiril za prosvetno delo. Organiziral je propagandno mrežo po vsem spodnjem Krasu. Bil je tudi predsednik prosvetnega društva »Mladica« v Gorici. Skrat- ka, delal je, kot sam pravi, »z ža- go in umom« in tako so tekla leta težkega narodnega boja.

Začel se je drug svetovna voj- na. Italijanske oblasti so ga areti- rale že leta 1942 skupaj s 14-letnim

«Pripravljen sem pomagati pri reševanju problemov...»

Podtajnik Ceccherini na obisku na sedežu trgovinske zbornice

Predsednik zbornice je gostu poklonil zlato kolajno. Goričani imajo vso moralno pravico do proste cone

Včeraj dopoldne je bil na obisku na sedežu trgovinske zbornice v Gorici podtajnik notranjega mi- nistrstva posl. Ceccherini. Spre- mljal so ga prefekt dr. Pietrostefa ni, podpredsednik deželnega sveta odv. Devetaj, predsednik urada za krajevne ustanove odv. Macoratti. Gosta so sprejeli predsednik od-

bora trgovinske zbornice cav. Breš- san in odborniki. Predsednik se v svojem podzavru zahvalil silancu Ceccheriniju za učinkovit- pomoč, ki jo je dal gorškemu go- spodarstvu s svojim prizadeva- njem za obnovo gorških proste co- ne. Prav njegov poseg je bil odlo- čilen za odstranitev ovir zaradi na- protovanja nekaterih sosedov. Pou- daril je, da so mu zato hvaležni vsi sektorji gorškega gospodarstva. Ob zaključku mu je poklonil zlato kolajno trgovinske zbornice.

Ceccherini se je zahvalil za je- pe besede in za odklikovanje in do- dal, da današnja svečanost ne sme biti kakšno posebno priznanje za to, kar je storil v korist gorške proste cone, ker je storil samo svojo dolžnost v okviru obvez; da ji jih je prevzel v zadnjih 20 letih nasproti Gorčanom. Poudaril je, imajo Goričani vso moralno pravi- co do proste cone in pravico po- moči vsega naroda sprčo skozi, ki so jo utrpeli v vojni in zaradi njenih posledic.

Odgovornim organom je pripo- ročal, naj temeljito proučijo us- troj proste cone, da bi na čim bolj koristila gorškim potrošni- kom. Izrazil je nadalje željo, da bi se gorška industrija še bolj razvila in ustvarila še več novih delovnih mest za domačo delovno silo. Zaključil je z zagotovitvijo, da je vedno pripravljen pomagati pri reševanju gorških gospodar- skih problemov.

Trčenje dveh avtov pri Madonini

Sinoči nekaj po 18. uri sta na križišču pri Madonini trčila dva avtomobila pri čemer sta bila ra- njena 47-letni Remo Licio in 33- letna, trg S. Giorgio 33 in njego- va sestra 54-letna Anita, ki stanuje istotam. Oba so pridržali v civil- ni bolnišnici in sicer Rema za 7 dni zaradi udarca v levo nogo ter Anito za 10 dni zaradi udarca v lobjano, rane nad levim očesom in zgornji ustnici.

Trčenje je povzročilo neki avto- mobilist, ki je prihajal iz Podgo- re na križišče v trenutku, ko je prihajalo drugo vozilo po glavni cesti iz Ločnika.

Kino

Gorica

VERDI. 15.15: «Piano piano, non ti agitare», C. Cardinale in T. Curtis. Italijanski kinemaskope v barvah.

CORSO. 15-22: «Gangster Story». W. Beatty in F. Dunaway. Ame- riški barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedan.

MODERNISSIMO. 15.15-22: «La cene», A. Wiemanski in J. P. Leoud. Francoski film.

CENTRALE. 15.00: «Il più gran- de colpo del secolo», J. Gabin in M. Lee. Italij.-franc. kopir- dukcija v barvah.

VITTORIA. 15.00: «Conta al- la rovescia», J. Caan in J. Moor. Ameriški kinemaskope v barvah.

TRZIC. 14.00: «Preparati la bara», F. Hill in G. Eastman. Ki- nemaskope v barvah.

EXCELSIOR. 14.00: «Beniamino», M. Morgan. Barvni film.

PRINCIPE. 14.00: «Senza un at- timo di tregua», L. Marvin. Barv- ni film.

SAN MICHELE. 14.00: «Il co- lasso di Roma», G. Scott, v bar- vah.

Runke

EXCELSIOR. 15.00: «La 25ma ora», Antony Quinn in Virna Li- si, v barvah.

RIO. 15.00: «Rita la zanzara», Rita Pavone in Gino Brametti, v kinemaskopu in barvah.

DEZURNE LEKARNE

GORICA

Danes ves dan in ponoči je od- prta lekarna Cristoforoletti, Travnik - tel. 29-72.

TRZIC

Danes ves dan in ponoči je od- prta lekarna »Rismondos« dr. Ri- smondo, Ul. Totti 52 - tel. 72701.

RONKE

Danes ves dan in jutri je odprta lekarna »Al'Angelo« dr. S. Olivetti, Ul. Roma 22 - tel. 77019.

DEZURNA CVETLICARNA

Danes, 5. maja je v Gorici odpr- ta cvetličarna VOIGTLANDER, Ul. IX. Agosto 3 - tel. 24-33.

Izleti

Izlet SPD v nedeljo, 12. maja s- lastnimi sredstvi na Sinji vrh in Podro goro nad Ajdovščino. Vp- sovanje in pojsnila na sedežu SPZ v Gorici, Ul. Ascoli 1/I.

PRIZNANO MEDNARODNO AVTO PREVOZNIŠKO PODJETJE

LA GORIZIANA

GORICA - Ul. Duca d'Aosta 186 - Tel. 28-45 - GORICA

PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSNEGA BLAGA

Zgovoren dokaz trdoživosti slovenskega narčja

Zanimiv rezijanski dokument objavljen v furlanski reviji

Dokument in članek je prispeval znani slovenski etnograf dr. Milko Matičetov

Zadnja trojna številka furlanske revije »Ce fastu?« je posvečena spominu velikega furlanskega jezi- koslovca dr. Corgnallja. Hkrati pa predstavlja ta številka tudi slovo dosedanjega dolgoletnega urednika dr. Gaetana Perustija. Dr. Corg- gnali in dr. Perusini pomenita pa- tni za nas Slovence tiste strogo objektivne furlanske znanstvenike, ki so pri raziskovanju in zbiranju jezikovnega in naropisnega gra- diva ter ljudske umetnosti prizna- vali slovenske elemente v furlan- skem življenjskem prostoru in fu- rlanske vplive na slovenski svet, kar bi bilo čudno, če ne bi bili obsta- jali pri podgremu tisoč prepleta- nju slovensčine in furlanščine na geografskem prostoru, ki je pozna- no kot Furlanija. Čisto drugačna sta bila od nekaterih zelo redkih pos- meznikov, ki izkoriščajo gostoljub- no stroho furlanskega filološkega društva samo zato, da bi odrekli slovenskim narčjem v Furlaniji pripadnost k slovenskemu jeziku, ali pa celo, da vse etnografske ob- ičaje izvajajo iz furlanskega, kakor da se ne bi oba ta naroda oplajala vzajemno drug drugega.

V zelo bogatem zadnjem zvezku »Ce fastu?« je tudi članek dr. Matičetovega: »Canzoni resiane«. Dr. Matičetov objavlja fotografski po- snetek letaka, tiskarstva v Gemoni (Humnu) l. 1930, ki prinaša nekaj pesmi v rezijanskem slovenskem narčju, in sicer pesmi, s katero se rezijanska Opera Nazionale Dopola- voro predstavlja na večji folklor- ni predstavi v Gemoni (Humnu) v pustnem času leta 1930, v času, ko je bil fasizem na vrhu, s svojimi slovenskimi rezijanskimi pesmimi. Prva pesem se začneja z besedami »Lipaj moj hroščev!« S to pesmijo so se Rezijani predstavili publiki. Druga pa je znana rezijanska na- rodna pesem: »Ta hōra Cuzirine da na mi stiri rošize«.

Ta zadnja pesmica je zdaj natis- njena na uradnem papirju kot glava uradnih spisov sedanje folklorne rezijanske skupine (Gruppo Folclori- stico Val Resia). Dr. Matičetov je naletel na ta tiskani rezijanski le- tak iz fasilističnih časov, ko je s skupino italijanskih znanstvenikov iz Rima proučeval etnografsko gra- divo v Liscaču, mali rezijanski va- sici. V Reziji je bil od prej priliki na- letel na gospo Marijo Copetti, ki je pred 38 leti napisala na list sloven- ske rezijanske pesmi, ki so bile nato natiskane kot letak za folklor- no prireditve fasilističnega »Opera Nazionale del Dopolavoro«. Letak in nastop rezijanskih folkloristov v najbolj črnem fasilističnem času v Gemoni prča, kako se Rezijani vda- ni svojim izročilom in svojemu je- ziku in kako se tega niso bili izpo- vedati v javnosti pred očmi široke italijanske in furlanske publike v

Upokojenec povabil dekleti na dom in ju prijavil zaradi tatvine

Vrnil se je k svoji ločeni ženi ter jo napadel - Sedel bo štiri in pol leta - Imel je v redu dovoljenje za odvoz soškega peska

Ettore Barsini, 81-letni upokoje- nec iz Gorice, Ul. IX. agosto 7, je dne 9. avgusta lani prijavil policiji, da so mu ukradli bronast kip Ma- done, zlato uro z verzičjo, obeskom in briljanti. Dodal je še, da sumi tatvine dve dekleti, ki ju je prejš- nji večer povabil na svoj dom.

Prejšnji večer je namreč šel o- krog polnoči z nekim prijateljem k bar »Trieste« v Ul. Sauro in tam sta se seznanila s 37-letno Antonie- to Venier iz Gorice. Korzo Verdi 62 ter njeno prijateljico 27-letno Bruno Mazzuchin s Trga Culiati 8. Skupaj so pili pivo in; potem je obe ženski Barsini povabil na svoj dom. Po njunem odhodu je opazil tat- vino.

Pri zaslišanju sta obe ženski ta- jili, da bi kradli in Venierova je dejala, da je ji Barsini sam daro- val kip Madone. Isti sta ponovili tudi pri sodni razpravi in sodišče je obe oprostil zaradi pomanjka- nja dokazov. Obtoženki sta zago- varjala odv. Pascoli in Blessi.

Na zadnjem zasedanju okrožnega sodišča so zaključili tudi obravna- vo proti 32-letnemu Micheu Can- deloru, mehaniku iz Ločnika, Alle Ru-

pis 1. V septembru lani je dnevna kronika pisala o njegovem napadu na njegovo ženo Lilijano Tonut od katere je bil sodno ločen ter je stanoval v Ul. Coronini 22 v Gori- ci. Zvečer nekaj po 20. uri je pri- šel pred stanovanje in ker mu že- na ni hotela odpreti, je razbil sipo pri vratih v stanovanje, planil v spalnico in zasledoval ženo, ki je skočila skozi okno ter se zatekla v Zimicovo gostilno, ki je v isti hi- ši. Z opeko jo je udaril po glavi in ji povzročil poškodbe, ki si jih je morala zdraviti 10 dni. Rešil jo je gostilničar Ivan Zimic, ki je po- divjanega moža spodil iz hiše.

Cand-loro se je potem vrnil v stanovanje in tam odnesel ženi 41 tisoč lir v gotovini. Potem se je zatekel k svoji materi v Krmini, kjer ga je policija tudi našla. Svo- je dejanje in tatvino je priznal. Po- govoril pa se je, da je prišel k že- ni z dobrim namenom, da bi se z njo pobotal, ko pa mu ni hotela odpreti, se je razjezil z navedeni- mi posledicami. Povedal je tudi, da sta se z ženo sodno ločila nekaj dni prej, dne 30. avgusta.

Ker je uil obtoženec že prej več- krat kaznovan, so bili sodniki bolj strogi ter ga so obsojili na štiri in pol leta zapora ter plačilo globe 60 tisoč lir in plačilo sodnih stroškov.

S polno formulo, ker ni zakrivil kaznivnega dejanja, so oprostil 50- letnega Fulvia Bulla iz Trsta, Ul. Economo 12/8. Mož je bil obtožen, da je jeseni leta 1966 pred 28. sep- tembrjem nepravilno odpeljal iz brega ob Soči, kjer je je nakopal, kakih 40 kub m gromažo in peska, ki je last državnega demanija. Obe- nem da je kopal ta material na- manj kot 40 metrov razdalje od so- škega brega. Obtoženec in njegov branilec odv. Fasti iz Trsta sta predložila sodnemu dvoru pismane dokazila, da je imel v redu dovolje- nje za kopanje in odvoz soškega materiala, ter da je kopal in od- vahal gromaz in pesek na kraju, kjer mu je bilo to dovoljeno. Po- daljšem posvetu je sodišče ugo- vil, da gre v tej zadevi le za u- pravični postopek ter da ne spada pred sodnike in ga je zato tudi o- prostilo.

Drž. tož. La Greca: preds. sodi- šča dr. Cenis; sodnika Arculeo in Mancuso; zap. Modetti.

NEDELJA, 5. MAJA

Radio Trst A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila
8.00 Koledar - 8.30 Kmetijske
oddaje - 9.00 Maša - 9.50 Sklad-
be za klavičembalo - 10.00 Orke-
ster L. Mercera - 10.15 Poslušal-
ci boste - 10.45 V prazničnih tonu -
11.15 Oddaja za najmlajše: Ivan-
hovec - 12.00 Nabožna glasba -
12.30 in 13.30 Glasba po željah -
13.00 Kdo, kdaj, zakaj - 14.45
Glasba iz vsega sveta - 15.30 «No-
va komedija ali V kavarni», igra
v dveh dejanjih - 16.55 Orkestri -
17.30 Prijatelji zborovskega pe-
tja - 18.00 Koncert v miniaturi -
18.30 Kino, včeraj in danes - 19.00
Ansambl Los Marineros - 19.15
Sedem dni v svetu - 19.30 Lahka
glasba - 20.00 Sport - 20.30 L. Re-
har: «Kunji nuca sedulo» - 21.00
Moderni ritmi - 21.30 Vaški an-
sambl - 21.50 Sodobna glasba -
22.00 Nedelja v sportu - 22.10 Za-
bavna glasba.

Trst

9.30 Kmetijske oddaje - 9.45
Nabožna oddaja - 11.15 Tržaski
motivi - 12.15 Sportni pregled -
14.00 El Campanon.

Koper

7.30, 12.30, 14.00, 19.15 Poroči-
la - 7.10 Jutranja glasba - 8.00
Prenos RL - 9.10 Zabavni zvoki -
9.30 Nedeljsko srečanje - 9.45 Dva
ansambli - 10.00 Prenos RL -
10.30 Nove plošče - 11.00 Doga-
di in odmevi - 11.30 Danasnji
pogledi - 11.50, 12.50, 14.30 in 15.07
Glasba po željah - 12.35 Zunanje-
politični pregled - 14.10 Sosedni
kraji in ljudje - 16.00 Prenos RL -
18.30 in 19.00 Na sportnih igri-
ščah - 19.30 Prenos RL - 22.10
Plesna glasba.

Nacionalni program

8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila
8.30 Kmetijske oddaje - 9.10
Nabožna oddaja - 10.45 Glasbeno
tekmovanje «Ferna la musica» -
11.40 Roditeljski krožek - 13.18
Glasbeni igra «Tisocak» - 14.30
Program za A. Sordijem - 15.13
Program za poletje - 15.40 Popol-
ne z Mino - 17.00 Polčas nogo-
metne tekme - 18.00 Simf. kon-
cert - 20.45 Glasbeni variete -
21.20 Sportna nedelja - 21.45 Kon-
cert.

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila
8.45 Oddaja za ženske - 9.35
Veliki variete - 11.00 Plošča za
poletje - 11.35 Juke box - 12.00
Sportna prognoza - 13.00 Radijski
kvizi - 14.30 Teden aktualno-
sti - 15.00 Zabavna glasba - 16.00
Sportna nedelja - 17.00 Preizku-
šajo se diletanzi - 18.45 Program
za konec tedne - 18.45 in 20.05
Program za končno nedeljo - 21.00
Med realnostjo in fantazijo - 21.40
Kavbojske pesmi - 22.00 Glasbe-
no-govorni spored.

III. program

10.30 Skladbe za orgle - 11.00
Debussyjeve skladbe - 11.15 Opa-
na glasba - 13.00 Velike inter-
pretacije - 14.30 Mozart in Jana-
ček - 15.30 Dürrenmatt: «Il ma-
trimonio del signor Mississippio» -
17.30 Slike iz Francije - 18.30
Lahka glasba - 18.45 Kulturni
pregled - 19.15 Koncert - 20.30
Znanost in prihodnje stoletju -
21.00 Klub poslušalcev.

Slovenija

7.00, 8.00, 13.00, 19.30 Poročila
7.20 Informativna oddaja - 7.30
za kmetijske proizvajalce - 8.05
Brzezhava: Akademija prof. Klek-
sa - 8.40 Skladbe za mladino -
10.00 Se pomnite, tovariši... Sta-
novnik-Iziok: Vsaj mrtvega mi
pustite; Rejec-Kuhar: Med Idri-
jo in Gornjo Tribušo - 10.45 Mo-
zaik lepih melodij - 11.00 Turisti-
čni napotki - 12.00 Na današnji
dan - 13.15 Iz opernih par-
tur - 13.40 Nedeljska reporta-
ža - 14.00 Glasba ne pozna me-
ja - 14.35 A. Lehička: Sreča v
tabletah, humoreska - 14.50 Go-
dala v ritmu - 15.05 Znameniti
operi pevci - 15.30 Viharji in
godci - 16.00 A. Rivarale - H.
Colpi: Brutove počitnice - 17.05
Sportno popoldne - 19.00 Lahko
noč, otroci! - 19.15 Glasbene raz-
glednice - 20.00 «v nedeljo zve-
ča» - 22.10 Sereadni večer -
23.05 Literarni nohturno.

Ital. televizija

11.00 Nabožna oddaja - 12.30
Settevoci - 13.30 Dnevnik - 14.00
Kmetijske oddaje - 14.45 Sport-
no popoldne - 16.30 Program za
mladino - 17.30 Nedeljski spore-
di - 18.30 Dnevnik - 19.00 Polčas no-
gometne tekme - 19.50 Sportne
vesti in kronike strank - 20.30
Dnevnik - 21.00 Homerjev «Odi-
sej» - 22.50 Sportna nedelja -
23.30 Dnevnik.

II. kanal

18.00 Piemontske zgodbe - 18.45
H. Heiss: Elektronska maša -
21.00 Dnevnik - 21.15 Znanost in
tehnika - 22.15 Settevoci.

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poro-
čila - 7.00 Koledar - 7.30 Ju-
trana glasba - 11.40 in 17.40 Ra-
dio za ženske - 12.00 Saksofonist
Curtis - 12.10 Pomenek s poslu-
salniki - 13.30 Motivi in melo-
dije - 17.00 Ansambl Russo -
17.20 Ne vse, toda o vsem - 17.30
Mescoli in njegov ansambl -
18.00 Zbor «Monte Caurioli» -
18.15 Umjetnost - 18.30 Iz opusa
Schuberta in Rachmaninova -
19.30 Kako in zakaj? - 19.40 Gla-
sbovi in slogi - 19.50 Sportna tri-
buna - 20.35 Tril in kvarteti -
20.50 Kulturni odmevi - 21.15
Tamburaški ansambli - 21.50 Or-
ganist H. Bergant - 22.05 Zaba-
vna glasba.

PONEDELJEK, 6. MAJA

Trst

12.05 Lahka glasba - 12.25 Tret-
ja stran - 13.40 Domače pesmi -
13.55 Simfonični koncert - 14.35
Trio Boschetti - 14.45 Knjižne
novosti.

Koper

6.30, 7.30, 12.30, 14.00, 16.00 in
19.15 Poročila - 7.10 Jutranja gla-
sba - 8.00 Prenos RL - 10.15 Or-
kester Cordell - 10.45 Popevke -
11.00 Otroški kotiček - 11.15 Pol-
ke in valčki - 11.30 Danasnji pev-
ci - 12.00 in 12.50 Glasba po že-
ljah - 14.10 Za odhiti in razvedri-

lo - 14.30 Zvoki in barve - 16.30
Popularne skladbe - 16.30 Sport-
ni ponedeljek - 17.00 Jugoslovija
v svetu - 17.10 Prijetna glasba -
17.40 Mezzosopranska M. Bitenc
18.00 in 19.30 Prenos RL - 19.00
Ansambl Davis - 22.10 Danasnji
motivi.

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poro-
čila - 8.40 Jutranje pesmi -
9.10 Zvočni trak - 10.05 Sola
10.35 Ura glasbe - 11.30 Glasbe-
na antologija - 12.05 Kontrapunkt
- 14.05 Plošča za poletje - 16.00
Oddaja za bolnike - 16.30 Mo-
derne melodije - 17.05 «Trans
Eurpa Express», radijska dra-
ma C. Castellia - 18.20 Glasba
za mladino - 19.14 Roman - 20.25
Sestane petih - 21.00 Volina
tribuna.

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30 in 19.30
Poročila - 8.45 Orkester - 9.40
Glasbeni album - 10.00 Roman -
10.15 Jazz - 11.40 Plošča za po-
letje - 13.00 Sportni pregled -
14.05 Juke box - 15.15 Znanstve-
na oddaja - 16.35 Popolninski
spored - 17.35 Enotni razred -
18.20 Poljudna enciklopedija -
19.00 Pisana glasba - 20.05 Ope-
na glasba - 21.10 Neapeljske.

III. program

10.00 Obrečotne skladbe - 10.20
Busonijeva sonata št. 2 - 12.20
Tri Corellijeve sonate - 13.00 An-
tologija interpretov - 14.30 Hay-
dnov divertimento - 15.30 H. Pur-
cell: Dido in Enej - 16.25 Rave-

JUG. TELEVIZIJA OD 5. DO 11.-V. 1968

NEDELJA, 5. MAJA

9.15, 20.00, 22.20 Poročila - 9.20
Dobro nedeljo voščimo - 10.00
Kmetijske oddaje - 10.45 Festi-
val klavir - 12.00 TV konferen-
ca nato sportno popoldne - 19.55
TV kazipoti - 19.15 Gora - 19.30
nisti, film - 19.45 Filmska bu-
rleska - 20.50 TV magazin - 21.50
Sportni pregled.

PONEDELJEK, 6. MAJA

17.00, 20.00, 22.20 Poročila - 9.40,
14.50 TV v šoli - 10.35, 15.45 Ru-
ščina - 11.00 Osnove splošne izo-
brabe - 16.10 Angleščina - 17.05
Mali svet - 18.25 O časopisni slo-
venščini - 18.50 Kronika Podra-
ve - 19.25 Lipica v krasnem tu-
rizmu - 19.45 Instrumentalni so-
li - 20.35 Kaj hotelo študentje
Berlina, Rima, Pariza - 21.05 Ju-
ženski dueti - 22.05 Šahovski ko-
mentar.

TOREK, 7. MAJA

20.00, 22.40 Poročila - 9.40 in
14.50 TV v šoli - 10.35, 15.45 An-
gleščina - 11.00 in 16.10 Osnove
splošne izobrazbe - 16.10 Oda-
ja za ital. narodnostno skupino
18.25 Ansambl Sepe v SZ - 18.55
De Sica: Mojster neorealizma -
19.55 Vijavaja - 20.40 Človek clo-
veku, film - 22.10 Niso samo ro-
že rdeče.

SRBKA, 8. MAJA

20.00, 23.05 Poročila - 14.30 Rim:
Jahanje - 16.00 Nogomet: Zahod-
na liga - Vzhodna liga - 17.45

Slovenija

6.00, 7.00, 10.00, 12.00, 19.30 Po-
ročila - 6.30 in 7.25 Informativ-
na oddaja - 8.08 Glasbena mati-
neja - 8.55 Za mlade radoved-
ne - 9.10 iz jugoslovanskih stu-
di - 9.45 Mladinske pesmi -
10.15 Pri vas doma - 11.00 Turis-
tični napotki - 11.20 Melodije -
12.00 Na današnji dan - 12.10
Chopin in Liszt - 12.30 J. Kre-
gar: Vrt v maju - 12.40 Sloven-
ska folklor - 13.30 Priporočajo
vam - 14.05 Veliki orkestri -
15.40 Učiteljski zbor iz Ljublja-
ne - 16.00 Vsek dan za vas -
17.05 Boto: Odlomki iz opere
Meistofele - 18.00 Aktualnosti -
18.15 «Signal» - 18.35 Mladinska
oddaja - 19.00 Lahko noč, otroci!
- 19.15 Marijana Držaj - 19.30
Večerni radijski dnevnik - 20.00
Orkester sloj. filharmonije; v
odmoru: «Kulturne diagonale» -
22.10 Radi ste jih poslušali -
23.05 Nevni Birs: pesmi.

Ital. televizija

10.30 Sola - 12.30 Kitajska ci-
vilizacija - 13.00 Dom - 13.30
Dnevnik - 17.00 Gioacino - 17.30
Dnevnik - 17.45 Program za mla-
dino - 18.45 Tedenski knjižni pre-
gled - 19.15 O našem zdravju -
19.45 Sport in ital. kronike -
20.30 Dnevnik - 21.00 Volina tri-
buna - 22.00 Film «Acade in
settembre» - 23.40 Dnevnik.

II. kanal

17.30 Nikoli ni prepoved - 19.00
Angleščina - 21.00 Dnevnik - 21.15
Srečanje s T. Stich-Randallovo -
22.25 Sportni tednik - 22.55 Te-
denski kulturni pregled.

Kje je, kaj je - 18.00 Po Slove-
niji - 18.20 Združene radoved-
ne - 19.05 Maurice Bejart in
sodobni balet - 19.45 TV pro-
jekt - 20.25 Nogomet: Španija -
Anglija - 22.25 Beiferg, film.

CEITREK, 9. MAJA

17.10, 20.00, 23.00 Poročila -
9.40, 14.50 TV v šoli - 10.35, 15.45
Nemščina - 11.00, 16.10 Osnove
splošne izobrazbe - 17.15 Oda-
ja za otroke - 18.00 Po Sloveniji
18.20 V narodnem ritmu - 18.45
Po sledeh napredka - 19.05 Mi-
hič: Samel, humoreska - 20.35
To je festival, sovjetski film -
22.35 Simfonični koncert.

PETEK, 10. MAJA

20.00, 22.35 Poročila - 9.40 in
14.50 TV v šoli - 16.10 Iz pro-
dukcije Zastava filma - 17.55 De-
ček iz džungle, film - 18.20 Mla-
dinski koncert - 19.05 Sportna
oddaja - 19.25 Praznovanje upra-
ve javne varnosti - 20.35 Poro-
na priča, film - 22.20 Šahovski
komentar - 22.40 Test z glasbo -
22.55 Jahanje za ženske.

SOBOTA, 11. MAJA

20.00, 22.35 Poročila - 9.40 in
14.50 TV v šoli - 18.05 TV ka-
zi - 18.30 Popotovanje Jamesa
Cooka, film - 19.20 Konec vo-
jne pri nas - 19.45 Vijavaja - 20.35
Mimo spite, humor, oddaja -
21.30 Tek prijateljstva - 22.00
Serijski film.

KULTURNI STIKI MED SLOVENCMI IN ITALIJANI

Trubar, Bonomo in Vergerio

(Nadaljevanje s 3. strani)

Na procesu, ki je bil leta 1546
v Benetkah, so škofa Pier Paola
Vergeria oprostili vsake krivde,
vendar prepoved, ker je ta med-
tem že bil sklenil odločno stopiti
na protestantsko stran. Do leta
1548 je bival v Mantovi, Tridentu,
Rivi, Benetkah in Padovi. V tem
času so papeške oblasti uvedle
novo preiskavo in ga pozvale v
Rim na zagovor. Vergerio pa je
na ta poziv odgovoril z izstopom
iz katoliške cerkve in se l. maja
1549 preselil v švicarski kanton
Graubünden. Vpisal se je na ba-
selsko univerzo in dobil pastorsko
mesto v kraju Vicosoprano. V Velt-
linu je ustanovil protestantsko ti-
skarno za retoromanski jezik. V
tem času je postal Trubarjev sve-
tovalec za slovenski jezik. Leta
1553 se je preselil v Tübingen kot
sodelavec vojvode Kristofa Würt-
temberskega. Poletu 1556 je odpo-
toval na Poljsko. Leta kasneje je
na verskem propagandnem poto-
vanju po Švici. Marca 1558 ga za-
sledimo v Furlaniji, za katero se
je jezikovnega virika vedno za-
nimal kot strokovnjak za retorom-
ansko oziroma ladinsko. Leta
1560 je vdrugič in Murmanskem,
kjer si je zamenjaval, da bi pri-
dobil Poljake za avgusbursko kon-
fesijo. Edini njegov uspeh je bil,
da so začeli litvanski plemiči po-
šiljati otroke na protestantske uni-
verzitet. Po povratku v Tübingen
je preprečil španske in rimske na-
kane, da bi izgnali italijanske be-
gunce iz Švice, nikoli pa mu ni
uspelo, da bi se priznal za
svojega voditelja. V Rimu so ga
imeli za nevarnega, sovražnika.
Ker rimski: krogom ni uspelo,
da bi ga z zvijačo dobili v roke,
so se mu začeli debrikati in mu
celo ponudili kardinalski klobuk,
da bi se vrnil v katoliško cerkev.
Umril je 4. oktobra 1565 v Tübin-
gen. Bogata Vergeriova književna
dediščina.

TURISTIČNA PUBLICISTIKA

Osmi zvezek zbornika «Po Jugoslaviji»

Te dni je izšel v Mariboru osmi
zvezek zbornika «Po Jugoslaviji»,
ki je namenjen popularizaciji naj-
privlačnejših jugoslovanskih turis-
tičnih središč. Zvezek zajema Bu-
je, slikovito središče plodne Bu-
ščine. Sem pritegujejo turista sta-
rorimske in staroslovenske akro-
pole. Turistična sedanost pa nudi
gostu slavno bujsko malverzijo, pr-
šut in sir. V tem zvezku je natis-
njen tretji del «Turističnih prigo-
al» udeleževalca, ki jih je na-
pisal neutrudni mariborski turistični
publicist in pisatelj Franjo N-
vak. Po prečudnih igrah usode, ki
so zapletale mladega idealista, pro-
fesorja Janeza Terana zmerom zno-
vave in razna življenjska razočaranja,
se mu je končno nasmehnila sre-
ča. Z ljubljeno Majo je srečno za-
jadrjal v zavetje legega zakonskega
sožitja. Zanimivi so opisi letali na
slihi turističnih krajev.

benega slovenskega jezika. Slo-
venski jezik so se mu zdeli le
narečja enega samega skupnega
jezika, ki bi ga mogli uvažati
po zgledu skupnega jezika v Ita-
liji, Franciji, španilji in Nemčiji.
Odlotici bi morala najbolj raz-
sirljena slovenska govornica Verge-
rija je bil tudi esteti, ker je Tru-
barju večkrat svetoval, naj pri
prevajanju pazi na jezikovno ele-
ganco.

Trubar je po slu sporočil svo-
jim svetovalcem na Kranjsko, da
je sklenil sodelovati z Vergeri-
jem. Za to se je najbolj navdušil
štajerski deželni glavar baron Ja-
nez Ungnad, ki je takoj stopil
v stik z italijanskim mecenom
in obljubil, da bodo tudi kranjski
plemiči bogato prispevali k
stroškom za tiskanje slovenskih
knji. Glede Vergeriovega jezika
konega programa pa so kranjski
plemiči sporočili, «da hočejo
imeti prevod v svojem lastnem
slovenskem jeziku in da ni treba
skrbeti za primere elegantnejših
besed, ki bi bile razumljive vsi-
nem Slovancem. Ampak zgolj ta-
ko pri njih v splošni rabi, četudi
se zdijo drugim okorne».

Zaman se je Vergerij prizade-
val, da bi s Trubarjevo pomočjo
dobil novih književno izobraženih
slovenskih in hrvaških sodelav-
cev. S temi prizadevanji ni mo-
glo biti v zvezi Vergeriovo pi-
smo vojvodi Kristofu od 12. no-
vembra 1555, v katerem poroča,
da mu je Ungnad poslal «pre-
vod štirih evangelistov». O tem
prevodu ni znano nič točnega.
Morda gre za kakšen poskus celjs-
kih protestantskih krogov, ali pa
za hrvaški prevod, ki mu ga je
že prej ponujal neki dalmatinski
duhovnik.

Trubar je z Vergeriovo po-
močjo poskrbel leta 1555 za novo
izdajo svojih prvih dveh knjig
«Abecedarij» in «Katekizma», to-
pot s slovenskim naslovom, in «Ta
Evangelij Svetiga Matevkeja».

venskih prevodih mnogo nepr-
vilitnih tolmačenj, velikih zmot,
napačnih razlag, sanjarskih in
evangelijanskih misli o krstu,
večerji Gospodovi in opraviče-
nju, ter da bodo zato njegove
knjige Slovincem bolj škodovale
kot koristile. Trubar je v nezna-
nem klevetniku takoj videl Ver-
gerija. Tega prepričanja je bil
tudi tajnik deželnih stanov v
Ljubljani, Matija Klomber. Ver-
gerij pa ni mogel Trubarju od-
pustiti njegove osamosvojitve.
Razen tega je spomnil 1558 pred
njegovimi ljubljanskimi privr-
ženci izjavil, da je slovenski pre-
vod svetega pisma nove zaveze
njegovo delo in da ga je Tru-
bar le pokvaril. Vendar je Ver-
gerij 20. oktobra 1559 spet od-
potoval na Trubarjevo. V poljski
knjižnici v Vürtembergu, šele
maja 1560. Zato Kidrič sodi, da
ne gre imeti Vergerija za Tru-
barjevega klevetnika. Kvečjemu
naj bi bil proti Trubarju natu-
ralen kaksen württemberskega
teolog, na primer antievangelij-
janec Andreaja, ki je dejansko
nastopil pri vojvodi Kristofu pro-
ti Trubarju, toda šele po Ver-
gerijevem odhodu. Vojvoda Kri-
stof je na podlagi tega kvelel
ustavil tiskanje Trubarjevih del.
Trubarja pa je Ungnad spet na-
močje usel, da je neosnovno
no ovadbo ovrgel še pred 2. je-
nuarjem 1560. Zato je Kristof
odločil, da ostane prepoved v
veljavi le do razčiščenja zadeve.
Končno so dokazali neutemelje-
nost očitkov, ki jih je neznano
iznesel proti Trubarju. In prav
v tem trenutku je nastopil Mak-
similijanov jezikoslovni strokov-
njak z novimi očitki na račun
Trubarjevega književnega delo-
vanja. Očitki mu je njegove ger-
manizme ter dodal, da njegovih
knjiž ne bodo razumeli niti Po-
ljaki, Čehi, Moravci, Rusi, Mo-
skvitani in Ilirci niti okoličani
Zagreba. Trubar je mislil, da
je ta novi klevetnik Bežjak dr.
Skalič, ki je živel na Ferdinand-
dovem dvoru. Kidrič meni na-
sprotno, da bi to mogel biti ka-
k Hrvat, ki mu ni bila po godu
Trubarjeva slovenska jezikovna
usmeritev. Jaz pa sodim, da gre
verjetno spet za posledico Ver-
gerijevega nasprotovanja Trubar-
ju. Očitek je popolnoma v sku-
di z Vergerijevim gledanjem na
slovenski svet in njegovim pro-
testantskim načrtom za južne
Slovane. Saj je želel, naj Tru-
bar prevede sveto pismo nove
zaveze tako, «da bi ga mogli ra-
zumeti tudi drugi slovenski na-
rodi, vsaj glavni, in sicer v prvi
vrsti Dalmatinci».

Neglede na tak konec tega ta-
ko koristnega sodelovanja med
Trubarjem in Vergerijem mora-
mo priznati, da Slovenci dolgo-
jemo prav njunemu složenemu
nastopu ob začetnem Bonomo-
vem mentorstvu nastanek naš-
književnosti, zlasti pa šesti Tru-
barjeve knjige iz leta 1555: «A-
bcedarij», «Catechismus», Ta eva-
ngelij svetiga Matevkeja in prevod
Ena molitvo.

JANKO JEZ

Rai Radiotelevisione Italiana Rai

Poročilo in obračun za poslovno leto 1967

Pod predsedstvom ambasadorja
Pietra Quaroneja je bil 30. aprila
1968 v Rimu redni občni zbor
delničarjev RAI, na katerem je
delegirani upravitelj dr. Gianni
Ranzotto podal naslednje poro-
čilo, ki ga je občni zbor odobril
obnemem z obračunom in računom
izdatkov in dohodkov v 1967 ter
z načrtom za razdelitev do-
bička.

Gospodje delničarji, obračun
za leto 1967, ki vam ga predla-
gamo v odobritev, je obračun po-
sebnega važnega letnega razdobja
za penetracijo naših programov
do najbolj oddaljenih in izoli-
ranih slojev italijanske družbe.

V letu 1967 je obseg naših te-
levizijskih oddaj dosegel skupno
število 26 milijonov italijanskih
državljanov. Če k temu dodamo
število državljanov, ki redno po-
slušajo naše radijske oddaje in ki
se nimajo televizijskega sprejem-
nika, naraste skupno število na-
ših poslušalcev na skoraj 30 mi-
lijonov. S tem smo v dobrih
meri presegli okvir, ki so ga do-
glej skupno dosegla vsa komu-
nistična sredstva, ki poslujejo v
naši državi.

Ta napredek je toliko bolj iz-
razit, če upoštevamo, da postaja
obsežen del tega brezmejnega ob-
činstva gledalcev in posebnih oko-
ličinah prava skupnost, ki isto-
časno sledi določeni oddaji.

Ce omenjenih 26 milijonov poslu-
šalcev-gledalcev televizijskih spo-
redov predstavlja mejo do kate-
re se dvigne število tistih držav-
ljanov, ki tako ali drugače sledi-
jo našim oddajam, pa smo po
drugi strani že dosegli, da je šte-
vilo poslušalcev, ki sledijo naj-
bolj priljubljenim oddajam, na-
rastlo v lanskem letu kar na 22
milijonov.

To je pomemben rezultat, pa
naj ga gledamo s tega ali onega
zornega kota, kajti jasno je, da
gre za svobodno in ponavljajoče
se odločitve občinstva, ki brez
vsakega dvoma izvirajo iz pred-

postavke, da so naši sporedi po-
sameznim gledalcem in poslušal-
cem všeč. V tem se ujema tudi
drugi pokazatelj, med katerimi
bomo na prvem mestu omenili
povečanje števila naših naročni-
kov, ki je konec lanskega leta
presegl 11,5 milijona ljudi, od
tega 7,666.000 naročnih tudi na
televizijske storitve. Če upoševa-
mo zdaj razmerje med številom
naročnikov in dohodkom, potem
je dosegel ustrezen pokazatelj v
Italiji danes najvišjo raven v vsej
kontinentalni Evropi, saj ga glede
tega presega le pokazatelj Velike
Britanije, kjer pa so začeli s te-
levizijskimi oddajami več let pre-
den se je to komunikacijsko sred-
stvo pojavilo v naši državi.

Nadaljnji element svobodnega
odločanja, ki kaže na splošno o-
dobrovanje, s katerim čedalje šir-
ši krog javnosti sledi našim odda-
jam, pa je postopno daljšanje ča-
sa, ki ga javnost posveča našim
sporedom. Število gledalcev te-
levizijskih oddaj med 21. in 22. uro